

Amerika Esperantisto

Vol. 11

FEBRUARY, 1912

No. 1

Have You Sent It?

LAST month we called the attention of Esperantists to the letter prepared by the Secretary of THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, promising to mail to anyone who will send name, address and stamp to THE ESPERANTO OFFICE, Washington, D. C., a copy of the pamphlet "A Glimpse of Esperanto." This letter calls attention to the resolution before the United States House of Representatives, and states that the Association is ready to send out one million copies of this leaflet.

Whenever this has been published, a large number of inquiries result, showing that it is a well prepared letter for this purpose. And editors *will* print this letter, if it is sent them by one of their readers,—that has been evidenced by the results of just the two weeks since the letter has been in use.

What is desired of you, the Esperantists of the country, is that you will send a copy of this, with a personal note, to the editors of such papers and magazines as you take, asking politely but earnestly for its insertion.

What will be the result? Well, a Washington Esperantist, Mr. Adolph Mayer, besides sending the letter to local papers, sent one to the *New York Herald*, stating that he had been for some years a reader and admirer of that journal. The editor printed it in the edition of Sunday, January 21st. In the first mail Monday morning over twenty inquiries for "A Glimpse of Esperanto" were received at the ESPERANTO OFFICE, and each mail since that time has continued to bring letters mentioning this paper, so that over a hundred inquiries have been received in one week from insertion in that sole paper; these inquiries are from

all parts of the United States, and even from Canada. Other insertions in other papers are bringing results proportionate to their list of subscribers. But we want, and you want, every paper and magazine in the country to carry this notice,—do you not? Will you not then drop a postal to THE ESPERANTO OFFICE saying "Send me two (three, ten or twenty) copies of that letter for editors." They will be forwarded to you by return mail.

When the inquiries are received, not only is the "Glimpse of Esperanto" sent, but also any other number of the ESPERANTO HERALD which it is thought may be particularly interesting to the person inquiring.

After a few weeks, when the workers at THE ESPERANTO OFFICE get the time, these inquiries will be sorted out by States and districts; and can be sent to you, who have assisted in getting the letters published, so that you may follow up the good work and invite the inquirers to join your societies (if such exist), or to aid you in forming a society.

The letter which you are urged to assist in having published is as follows:

TO THE EDITOR:

Because of the interest and discussion aroused by the introduction of House Resolution 220 into the United States House of Representatives by the Hon. Richard Bartholdt, the Esperanto Association of North America is going to distribute free one million copies of "A Glimpse of Esperanto" (a pamphlet outlining the purpose of the international language and giving a general synopsis of the grammar). This will be sent to any of your readers sending name, address and stamp to The Esperanto Office, Washington D. C.

House Resolution 220 reads as follows: "RESOLVED, That the Committee on Education be, and the same is, hereby authorized and directed to cause an investigation to be made by the Committee on Education, or a subcommittee thereof, touching the practica-

bility of the study of Esperanto as an auxiliary language and a means of facilitating the social and commercial intercourse of the people of the United States and those of other countries, the committee to submit its report at the second session of the Sixty-second Congress."

This resolution, passed by the House of Representatives, is now before the Committee on Education.

Yours very truly,

EDWIN C. REED,

General Secretary,

Esperanto Association of North America.

Practical Use of Esperanto

SOME few weeks ago the president of the Boston Esperanto Society, Mr. G. W. Lee, was desirous of placing before some business men of Boston data regarding the use of Esperanto in business, and being unable to find at hand the concrete evidence necessary for his purpose, sent twenty-five return postal cards to firms in Europe asking whether or not the international language had been of any benefit to them. The replies already received by Mr. Lee and sent me by him seem to be such definite answers to questions concerning the practical use of Esperanto that they should be used by all the Esperantists of the country when trying to convince the hard-headed business man.

From Rotterdam, under date of December 21st, came a reply to this effect: "We have had a real profit by using Esperanto. Many Esperantists come to my hotel, and I do much propaganda work for my hotel by means of the international language. When I need addresses in a foreign land for a commercial article, I know how to write the language and get the information."

From Dresden, December 22nd, the reply was "We have, by means of Esperanto, secured representatives in foreign lands. A short time ago we issued an Esperanto prospectus, which we sent throughout the whole world, and gradually orders are coming in from all parts. We therefore wish to say that we use Esperanto and profit by it." From another Dresden firm, December 23rd, came a circular in Esperanto concerning carbonic acid baths, and a reply. "Many calls have been made for these circulars from foreigners, and many have taken them at the International Hygienic Congress in Dresden. Therefore we believe that we shall have great success with the international language, and ask you

to tell your fellow citizens of this at the International Meeting of the Chambers of Commerce."

From Vienna, under date of December 27th, comes reply "We have found Esperanto worth while for our commercial relations, and especially we can testify that we have found enthusiastic agents in Chile, Bulgaria, and several foreign countries with whom we could not heretofore correspond, because we did not know their national tongue. The profit we have made is as yet small, but worth while."

A firm in St. Hilaire, France, under date of December 28th, says "Our Esperanto circular has enabled us to acquire representatives in foreign lands, and because of this we have made several sales, though not important ones. We are convinced, however, that Esperanto can do a great service if it should be used. It is our duty to spread it abroad. We send some of our brochures."

From Augsburg, Bavaria, dated December 12th, comes a letter from a friend whom Mr. Lee met at the Seventh Congress in Antwerp, acknowledging receipt of five pounds of peanut brittle which he had sent according to a promise made, as his Bavarian friend had never seen the confection. He says "I will show it to some commercial people. I saw one today who will write to Walter Baker & Company, Dorchester, inquiring about the terms for exporting."

The above selected replies were written not by Esperanto propagandists, but by *business men*, men who are looking for a profit from every cent expended. The replies are not fervidly enthusiastic, but each affirms the belief that there is profit through the use of Esperanto. If in your city there is a firm which would like foreign trade, just read the above over to them.

One item nearer home will be of per-

haps additional interest. For about a year Mr. Parrish (whose letters have several times been published in AMERIKA ESPERANTISTO) has been in Europe as the representative of the Los Angeles Chamber of Commerce, with the purpose of bringing before the better class of people the wonderful opportunities of Southern California. He uses no other language than Esperanto, knows no other except English, and has lectured in Esperanto before large audiences in cities in every country, from northern Germany to the Balkans, from England to Russia. That it has been a good proposition for the Los Angeles Chamber of Commerce we can be certain, because there has just been translated in THE ESPERANTO OFFICE, upon order from Los Angeles, the text of an 80-page book describing the country around that city and the commercial possibilities of Los Angeles. This is to be published for use in answering the many inquiries being daily received from all over Europe; and I have been given to understand that the first edition will be 10,000. This, after a year of experiment, is definite proof that some

people in America have found Esperanto of "practical use." Other districts trying to interest the better class of immigration and struggling to reply to letters received in scores of languages (if received at all), might with profit follow this excellent example, as well as the business man who desires his wares to be known.

There is still another item which seems to me very convincing, which I wish to mention in closing. We are all aware that of all business men in this country, surely those in control of the railroads are most likely to be sure of their profits, and this is, if possible, still more true of the railroad men of Europe, where not even a time-table is furnished free. Yet I have before me one of the most beautiful guide books I have ever seen in any language, and it is *entirely in Esperanto*, published by the Paris and Orleans Railroad, describing the beauties of that part of France which the railroad covers. It is printed upon heavy paper and in several colors and is an expensive piece of printing, all to the end that Esperantists may be induced to visit this region!!

EDWIN C. REED.

Foreign News

ITALY.—King Victor Emmanuel III, of Italy, may now be mentioned in the increasing list of royalty who have manifested a definite interest in Esperanto (such as the kings of Spain, Belgium and Saxony, the queen of Roumania, the prince of Samos). For both the King and Minister of Education Credaro have expressed their sympathy with the movement and their favorable attitude toward the Ninth International Esperanto Congress (to be held year after next in Genoa). When last month M. Privat, the well-known Swiss esperantist, was in Italy, he was given an audience by King Victor Emmanuel, who permitted M. Privat to give him some exercise in pronunciation and reading of Esperanto text, and some general explanation of the grammar of the language, after which his majesty praised the simplicity of Esperanto, the more so as he had previously thought it might be difficult for Italians to acquire.

The Ligurian Institute of Esperanto has opened six courses in public schools,

with an attendance of over 200 students, and the Assessor of Public Instruction sent his congratulations to their teachers. The newspapers in Genoa are very favorable to the Esperanto movement, and with the consolidation of the various esperantist organizations into the Italian Esperanto Association (Central office in Genoa, Salita Pollaivoli 13) a new epoch of growth may be confidently expected in Italy.

SPAIN.—The list of educational institutions in which, by royal authority, Esperanto is taught, increases with gratifying steadiness.

Beginning with the January issue, the magazines *Gazeto Hispana* (Cadiz) and *Nova Sento* (the Basque organ) consolidated, with Madrid as the new place of publication, because of the strength of the Spanish Association (whose central office is in Madrid), and because of the increasing importance of Esperanto in this country.

FRANCE.—An Esperanto booth at the

third international exposition of aeronautics, now open in Paris, is attracting much attention, and over 2,000 textbooks have already been sold there.

An example of "the strenuous life" is surely given in the following achievement: Lieutenant Martin, detailed to a fort in the Alps, went 30 kilometers on foot in a heavy snowstorm, then 15 kilometers by tram, and finally some 200 kilometers by railway, to attend an esperantist meeting in Marseilles, at which he was to speak. After the meeting, he started at midnight for his post, returning over the same arduous route.

A normal course in Esperanto has been started in Lyons, with an attendance of over forty teachers. In the same city a course for railway men has just been opened, their families being also permitted to attend.

The Esperanto Group of le Mans received two medals, one silver and one gold, for its exhibit at the recent Exposition of Western France.

After a lecture on Esperanto in the city hall of Havre, a free course, announced by official white poster, was opened under patronage of the municipal government.

Some little time ago the press made known the tragic death of the young French cinematograph photographer, who was killed by wild buffaloes in Africa, while obtaining photos of wild animal life for a moving picture firm. But it is not so generally known that this photographer, M. Octave Fièvre, was an esperantist, having learned the language *for professional uses in travel*.

The December issue of "Tra la Filatelio" gives in full the constitution of the "Internacia Filatelia Esperantista Unuiĝo," whose aim is to assist post card and stamp collectors in every way, and to increase the use of Esperanto among such collectors, for their practical benefit (magazine subscription, 50c per year).

The January issue of the excellent monthly, "La Movado," quotes a portion of the letter from Mr. D. E. Parrish, printed in the December number of AMERIKA ESPERANTISTO.

BELGIUM.—An Esperanto office has been established in connection with, and at the address of, the Brussels office of the well-known tourist firm Thos. Cook and Son. The clerk in charge is diligently

at work perfecting his knowledge of Esperanto, in order to serve customers efficiently.

The city government of Brussels has established a special course in Esperanto, in addition to the many private courses already in operation.

In Spa, where six or seven months ago there was no esperantist activity whatever, a strong group now exists, and six instructors are kept busy. The city government aids the group, several titled personages have given their moral support, and local musical and dramatic organizations are generously putting their talent at its disposal for any needed assistance.

GERMANY. — New courses, new clubs, and increased activity in regions already fairly well "esperantized" are reported, from numerous sections. In Königsberg, for instance, the group has 200 members, and classes containing 65 students. In Nürnberg there are classes in the Y. M. C. A., also one for policemen, and another for laborers. In Munich a vegetarian restaurant named "Esperanto" and lavishly decorated with green stars, etc., seems to be entirely successful, the more so as the international language is really used there, not merely taken advantage of for advertising purposes.

In Magdeburg the little magazine "Germana Esperanto-Instruisto" devotes two of its total of eight pages to extracts from AMERIKA ESPERANTISTO—a gratifying sign of appreciation.

The magazine "Dia Regno" has begun to publish a literary supplement, called "Stelo de l'Feliĉo," subscription price for this and "Dia Regno" together being 80 cents (subscription price without the supplement, 55c.).

BOHEMIA.—In Mikulovice a course for 100 pupils in the city schools is reported, and in Pardubice a course for 45 such pupils.

POLAND.—A class for persons who intend to be present at the Eighth Congress has been organized in Warsaw, under the able teaching of Professor Grabowski. This admirable procedure contains a hint for Americans: If you have acquaintances who would like to go to Cracow for the Congress, but are not going because they fear they are not

sufficiently expert in the language—teach them Esperanto!

RUSSIA.—The yearly report of the Moscow society contains among other interesting facts the statistical item of 100 meetings held, 2,000 visitors from the city, and 53 visitors from outside Moscow or from foreign countries entertained.

AUSTRIA.—The city magistrate of Budapest has just given permission for the teaching of Esperanto in three of the public schools. The award of the Nobel Peace Prize this year is of unusual interest to esperantists, as Dr. Alfred H. Fried, of Vienna, one of the two recipients between whom it was divided, is favorably known as an esperantist, as well as for his labors in the narrower field of pure pacifism.

The monthly "German-Austria Esperantisto," published in Vienna in German and Esperanto, is an attractive magazine, of increasing interest to esperantists this year on account of its nearness to the city which will be the scene of highly

interesting activities next August. (Subscription, 75 cents per year).

CAUCASUS.—In Tiflis an important Armenian journal devoted to industry and commerce publishes a weekly article on Esperanto.

At a recent "literary and artistic salon," organized by two other Armenian journals, several poems in Esperanto were recited as part of the program.

At Achabad has been founded a Trans-Caspian Esperanto Society, its constitution having been formally approved by the governor.

JAPAN.—The receipt of the October issue of "Japania Esperantisto" among our exchanges not long ago indicates that this interesting magazine was "not dead, but sleeping" during the autumn months. We are especially glad to find that publication of the magazine is still under way, in spite of the difficulties of illness, etc., with which its staff had to contend.

ARGENTINE.—A new group has been organized in Buenos Aires, called "Esperanta Grupo Casal Catala" (secretary's address: Tacuari 1402).

ESPERANTO IN MALAYA.

That Esperanto has penetrated to the ends of the earth is perfectly apparent to the Office Window from a smart letter which has just been received from a place that you have never heard of. The letter is dated at "Totok, Menado Residency, Celebes, Dutch East Indies," and it took it from October 3 to December 7 to get here. We cannot find Totok on the map, but it is evidently a place of some importance, for Mr. R. F. Vaughan, who writes us this letter to tell us that Esperanto is not dead, plainly has an up-to-date business office there, with a typewriter, a cable code and all the improvements.

But Menado we do find; and it is on the northernmost tentacle of that great octopus-shaped island of Celebes, which lies far to the southward of the Philippines and to the northward of Australia. It is a fascinating tropical land, sprawling far and wide over Malayan seas, and brooding serenely under the beneficent Dutch absolutism. And Mr. Vaughan says he has correspondents in Esperanto in every country of the globe! If he could induce the Malay race to speak it in place of the tangled tongues that they now use, what a gain that would mean for civilization. *New York Evening Mail.*

A LANGUAGE FOR THE CHINESE.

Among the many reforms agitated in China, the new republic, is the adoption of some sort of general language for the whole nation, to take the place of the hundreds of dialects now spoken. Some of the most up-to-date Chinese are declaring for English as a medium of communication, but, of course, they mean the

pigeon variety. Or, here's another suggestion: Why not try Esperanto on the Chinamen? If that is to be the universal language, here's a good chance to establish it by teaching it to the several hundred million people of the land of the Celestials.

—*Pittsburgh Sun.*

Kronika Nordamerika

CAMDEN, ME.—Kun plezuro ni anoncas ke malgranda grupo estas organizita ĉi tie por studi Esperanton, kaj kredeble oni baldaŭ organizos duan grupon.

MONTPELIER, VT. — La jenaj novaj oficistoj estas elektitaj de la "Washington County Esperanto Society": prezidanto, F-ino Nellie Monte-Gill; vicprezidanto, Henry L. G. Burnett; sekretario, S-ro John L. Stanyan; kasisto, J. Clifton Hunt. D-ro C. A. Fessenden, el Newton Centre, Mass., Konsilanto de la Asocio, kaj ankaŭ sekretario de la Novangla apartaĵo de la E. A. de N. A., estis elektita honora ano de la societo. Kiel honoran prezidanton, oni elektis S-ron Mason S. Stone, ŝtata lernejestro de Vermont, kiu afable akceptis la oficon,—fakto pri kiu la lokaj esperantistoj rajte ĝojas.

BARRE, VT.—Ĉe la "Athena Club" S-ro J. L. Stanyan paroladis pri Esperanto, antaŭ ne longe, kaj la aŭdantaro montris kontentigan intereson je lia temo.

BOSTON, MASS.—La Bostona Societo elektis la jenajn novajn oficistojn: honora prezidanto, D-ro D. O. S. Lowell; prezidanto, S-ro G. W. Lee; vic-prezidanto, S-ro W. L. Church; sekretario-kasisto, F-ino Mary Bibbey; direktoroj, S-roj William Durkee, E. S. Payson, C. H. Swan, kaj F-ino E. J. Merriam. Ĉe la kunvenoj ĉiumarde vespere la programoj fariĝas ĉiam pli interesaj kaj agrablaj.

NEW HAVEN, CONN.—Grupo da junuloj ĉi tie havas "Zamenhofan Rondon," kaj kontentige progresas en sia studado, esperante baldaŭ dediĉi iom da sia tempo al legado de literaturo.

NEW YORK, N. Y.—Sekve de parolado de James F. Morton, Jr., Konsilanto por Nov-Jorko, oni starigis en la ĉambrego de la Francisco Ferrer Asocio grupon, kiun instruas S-ro. Morton laŭ parola metodo. Multe da intereso jam montriĝas. Pro oportuneco, la Manhattan Esperanto Group ankaŭ kunvenas ĉe la dirita Asocio ĉiun ĵaŭdon vespere;

kaj oni korege invitas la ĉeeston de vizitantaj Esperantistoj. La kunveno sekvas la kurson; kaj preskaŭ ĉiuj lernantoj restas por rimarki kaj partopreni la efektivan uzadon de la lingvo. La grupo feliciĝis antaŭ ne longe per la aliĝo de S-ro. L. A. Allavena el Bordighera, Italujo, kiu alportas al Ameriko la korajn salutojn de la italaj samideanoj. Tial ke S-ro. Allavena tute ne konas la anglan lingvon, li treege ĝojas pro la kamara-deco en fremda urbo, kiun donas nur Esperanto.

ITHACA, N. Y.—Grupo por studi Esperanton estis antaŭ nelonge organizita ĉi tie, post parolado de D-ro H. B. Besemer (kiu ĉeestis la "Sepan"), kaj ankaŭ pro la influo de S-ro N. A. Raycheff, bulgara studento ĉe Cornell. Kredeble la anoj abonos AMERIKAN ESPERANTISTON, kaj studos la "American Esperanto Book" ĉeĥeĵme, dediĉante la klubkunvenojn al legado. La "Kolomba Premio" estas la unua libro elektita por tia legado.

HARRISBURG, PA.—La oficiala Raporto de la Komisiisto de Pennsylvania al la Sepa Internacia Kongreso de Esperanto, de S-ro J. D. Hailman el Pittsburgh, Pa. (elektite komisiisto de la ŝtata parlamento pasintan julion), estis laŭleĝe farita al la guberniestro de la ŝtato, kaj jam estas presita en dektripaĝa broŝuro ĉe la ŝtata presejo (je ŝtata elspezo).

ERIE, PA.—Vigla grupo sin okupas pri Esperanto ĉi tie, kaj en la urbo oni montras sufiĉe da intereso je la afero.

WASHINGTON, D. C.—La Internacia Klubo starigis trian kurson por komencantoj antaŭ nelonge, instruatan de D-ro D. C. Leahy, kaj kvaran kurson, instruatan de S-ro F. H. Preston.

La Supralerneja Klubo elektis je sia kunveno de la 19a de januaro la jenajn novajn oficistojn: prezidanto, Robert Bruce; vicprezidanto, Fillmore Eicher; sekretario-kasistino, Isabelle McCaffery. La klubo ankoraŭ gvidas du kursojn, unu por la pli spertaj anoj, unu por komencantoj, kaj eĉ dum plej neĝa kaj malag-

rabla vetero sukcesas havi entuziasmajn kunvenojn.

Je la unua dimanĉo de januaro oni aranĝis Esperantistan Diservon ĉe la Ingraham Memorial preĝejo. D-ro W. J. R. Thonssen kondukis la Diservon, kaj S-ino Wilbur F. Crafts paroladis, ankaŭ leginte leteron ricevitan pri tradukado esperanten de la Biblio, kaj aliaj interesaj aferoj. F-ino Leavitt kantis solon, kaj ankoraŭ aliaj esperantistoj partoprenis la Diservon.

LUMBERTON, N. C.—Ĉiu esperantisto apud ĉi tiu loko bonvole komuniku kun Pastro Robert E. Steele, kiu nun klopodas starigi esperantistan grupon en la urbo.

RUSKIN, FLA.—Ekzistas ĉi tie du esperantaj kursoj, unu en la kolegio, alia ekster ĝi; S-ro A. Butterfield instruas ambaŭ, uzante la "American Esperanto Book." Ĉiu lernanto jam abonis al AMERIKA ESPERANTISTO.

CLEVELAND, O.—Fondiĝis nova kurso, instruota de F-ino Sybil Bailey, sekretario de la loka societo. Kunsidoj okazas jaŭdan vesperon, ĉiusemajne. Oni povas nun aĉeti ĉe la "Espero Market," ĉar tiu estas nova nomo de la butikoj de S-roj Jones. La publiko montras kontentigan scivolemon, tiamaniere ebligante multe da propagando.

CHICAGO, ILL.—En la numero de decembro 28a de la "Christian Socialist" aperis bonega artikolo pri "Socialismo kaj Universala Lingvo," verkita de S-ro J. B. Spiers, el Richmond, Va. Kiel rezultato, la Esperanto-Oficejo en Washington ricevas ĉiutage kelkajn petojn por plua informo pri Esperanto, ĉar S-ro Spiers ne forgesis doni ĉe la fino de sia artikolo la adreson de la Esperanto-Oficejo. Imitinda ekzemplo!!

DETROIT, MICH.—La plej nova klubo, kiu ricevis sian "charter" (rajtigilon) de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, ĵus antaŭ la presado de AMERIKA ESPERANTISTO, estas la *Kotko Polskich Esperantystow* (Rondeto de Polaj Esperantistoj) organizita en Detroit, kaj jam posedanta dek unu anojn. Ni gratulas niajn polo-usonajn samideanojn pri ĉi tiu bona komenco, kaj deziras al ili plej grandan sukceson. Sajnas en Detroit ke la polaj kaj germanaj loĝantoj pli profunde sentas la utilecon de Esperanto, ol preskaŭ ĉiuj aliaj loĝantoj.

La ĵurnalo "Detroiter Abendpost" antaŭ nelonge publikigis longan artikolon pri la progreso de la Esperanta Movado.

PRAIRIE CITY, IOWA.—Ni organizis malgrandan grupon de ok supralernejoj, kaj baldaŭ havos vesperfeston, kiam ni esperas gajni novajn membrojn. Ĉiu el ni jam korespondas kun alilanduloj. F-ino Vivian Briggs estas nia instruistino.

NORTH PLATTE, NEB.—Antaŭ nelonge la Kristana Celada Societo de la loka presbiteriana eklezio donis sukcesplenan feston por la Esperanta fako de la ŝtata unuiĝo de Kristana Celado. La ornamado estis kompreneble precipe verda, kun multaj esperantaj memoraroj, kaj bona ekspozicio da poŝtkartoj, esperantistaj gazetoj, libroj, k. t. p., kaj registrejo por ĉiuj ĉeestantoj, kiuj deziris sin registri por starigotaj esperantaj kursoj. La festo estis multe ĝuata, kaj multaj gastoj enregistris siajn nomojn. La pastro de la eklezio, S-ro G. F. Williams, petis ke oni lasu la ekspozicion en la preĝejo dum dimanĉo, kaj aludis al ĝi en siaj predikoj matene kaj vespere, aprobante la altan celon de la Esperantista Movado.

S-ino E. H. Flowers nun organizas grupon da sinjorinoj por studi en Esperanto la ĉefverkojn de diversaj nacioj.

NOWATA, OKLA.—La Aga Komitato de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko ĵus elektis S-ron Jesse I. Van Huss "organizanto" por la Asocio en la ŝtato Oklahoma. S-ro Van Huss jam organizis en Nowata viglan klubon, kies anoj baldaŭ estos membroj de la Asocio, kaj esperas organizi similajn klubojn tra la tuta ŝtato, aldone al ĝenerala konigado de la Esperantista Movado inter loĝantoj en Oklahoma.

FORT COLLINS, COLO.—En la ĵurnalo "Fort Collins Morning Express" aperis artikolo pri Esperanto, verkita de D-ro J. R. Schofield.

ANACORTES, WASH.—Ree la ĵurnalo "Anacortes American" publikigis dukolonan artikolon, tradukitan el Esperanto. Tio montras ke la publiko volonte legas tiajn artikolojn kaj leterojn de fremduloj, kiujn oni tradukas anglan por la ĵurnaloj kaj gazetoj de Usono.

TACOMA, WASH.—En la tagĵurnalo "Tacoma Daily News," antaŭ nelonge aperis longa artikolo pri Esper-

anto, klarigante pri ĝia utileco por reklamo, kaj aliaj celoj, ankaŭ fanfaronante ke Tacoma posedas "almenaŭ la unuan Esperantan kokindustrion en Usono."

WALLOWA, ORE.—Esperantista grupo de 21 anoj estas organizita ĉi tie. La sekretario-kasisto estas F-ino Anna M.

Strong. Ĉiu ano jam estas membro de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, kaj abonis AMERIKAN ESPERANTISTON. Tia klubo, en loko kie antaŭ iom da tempo estis neniuj esperantistoj, estas treege kontentiga, kaj ni kore salutas la novajn "pacajn batalantojn."

Eĥoj el Kubo

DRI idealoj gravaj por homaro, ekzistas ĉie malkonfido; sed ankaŭ tie ĉi, en Kubo, granda indiferenteco natura de nia karaktero.

Plie, de sociologia vidpunkto, la nuna historia momento de nia popolo ne favoras la progresadon de aferoj ne havantaj tujan utilecon. Ni ja pasigis la tutan deknaŭan jarcenton, ĉu konspirante, ĉu militante, kaj ĉiam suferante, por atingi nian nacian liberecon; ni revis ke nia patrujo estos la amerika paradizo, ke ni estos plej liberaj homoj sur la tero; por efektiviĝi tiajn revojn, ni konsumis la bienojn de nia tuta popolo en la fulmoj de du militaj revolucioj, kaj skribis per nia sango, ĉu sur batalkampoj, ĉu sur eksilejoj, ĉu sur mortpafejoj, plej dolorajn paĝojn de la nuntempa historio. Fine, post tioma sindonemeco, venis la venko, kaj ni ekstaze ĝuis la mallongdaŭran sed intensan momenton de l'triumfo. La idealeco superregis en ĉiuj koroj.

Ĉiuj, kontentaj ĉar ili plenumis siajn devojn por la patrujo, ne celas de nun esti ankoraŭ sindonemaj, sed atentis pri siaj vivsituaĵoj. Unuj sin dediĉas al rekonstruo de sia hejmo, kaj produktiĝo de siaj bienoj; aliaj, perdinte siajn tutajn posedaĵojn, serĉas siajn vivrimedojn en la urba aŭ ŝtata budĝeto; multaj, kiuj havas nenion per kio sukcese rekonstrui siajn vastajn posedaĵojn, vendas ilin al fremdaj firmoj; vidvinoj kaj maljunaj patroj de l' mortintaj revoluciintoj ankoraŭ esperas atingi pensionon, per kiu la patrujo moderigu ilian mizeran staton. La superaj kaj mezaj elementoj de la nacio nepre sin dediĉas precipe al neproduktemaj profesioj, kaj fine ili politikigas por atingi oficialajn profitaĵojn; ankaŭ ne mankas multege da ŝovinistoj, kiuj sin trudas al ĉiuj, por

regi kaj por postuli de la patrujo rekompencojn multe pli grandajn ol la servoj faritaj de ili.

Laŭ tio antaŭe dirita, oni vidas verpruvon de l' sociologia leĝo de evolucio per kontrastoj: epoko ideala, milita kaj sindonema, estas anstataŭita de alia, paca, labora kaj egoista.

La lando estas ja tre riĉa, sed ni kubanoj estas malriĉaj, ĉar la ekonomia potenco ne estas en niaj manoj; la politiko, sekve de tio, fariĝas senĉese tre maltrankvila, kaj konsumas grandajn moralajn energiojn, ĉar ĝi estas la kampo, kie multaj kredas trovi plibonigon de siaj vivrimedoj; la ŝovinistoj tie ĉi, kiel ĉie, konfuzas ĉion, kaj pro troa egoismo minacas ofte la patrujon per novaj danĝeroj. Unuvorte, ĉiu el la plejmulto pensas pli multe pri si mem ol pri ĉiuj,—pri *mi* anstataŭ pri *ni*.

Tial, niaj revoj forflugis. En tia stato, la patrujo ne estas por ni paradizo, nek, fakte, estas ni tiel liberaj kiel la plej multaj homoj. Tia disreviĝo vundis niajn korojn per sia akra dorno. La popolo fariĝis skeptika, kaj nur atentis pri aferoj, kiuj liveros certan utilecon.

Pro tio mi opinias ke la nuna psikologia momento de tiu ĉi popolo ne estas tute taŭga por la disvastiĝo de tiu "nova sento" kiu al la mondo venis kun kaj per Esperanto. Tamen, la ventego ĉesas, la pasioj moderiĝas, la vivo reiras en sian normalan fluejon. En niaj koroj estos nova printempo por delikataj revoj kaj noblaj esperoj, kaj tiam multe kreskos kaj fruktodonos, aliformiĝinte en esperarbojn, la semoj kiujn ni malmultaj sed fervoraj apostoloj de l' esperantismo nun "semas kaj semas konstante" en la animoj de niaj samlandanoj.

RAFAEL G. CRESPO,
Baez, Cuba.

Official Communications

Sub ĉi tiu rubriko la redaktoroj voionte presigos komunikajojn de ĉiu esperantista societo, kiu havas inter nia legantaro sufiĉe da anoj aŭ kies speciala fako de laboro interesos niajn abonantojn.

The Esperanto Association of North America

Central Office: Washington, D. C.

ESPERANTO HERALD NO. 13.

The January number of the little *ESPERANTO HERALD* (No. 13) serves as a reply to the often propounded question "What is the best way to learn the language," and to the request made almost as often, "Please give me information about the examinations of the Association."

This number is entitled "Esperanto Study and Certificates," and gives suggestions as to the best manner for independent study, study of two or more people together, and of club work; the method of giving examinations, preparation, etc., and rank of the respective diplomas, is also concisely stated, and is thus accessible in convenient shape for all who are studying Esperanto in a methodical and purposeful way.

As usual, this is sent free to members of *THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA*, whose dues are paid for this year. Any one else may receive a copy by sending name and address with stamp.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

(Atesto pri Lernado).

Fr. Jerome, St. Leo, Fla.

Gustav Muehlke, Detroit, Mich.

Prisciliano Elizondo, St. Louis, Mo.

Mathias Elizondo, St. Louis, Mo.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

(Atesto pri Kapableco).

Miss Agnes Egan, St. Louis, Mo.

William F. Salt, Trenton, N. J.

OUR NEW VICE PRESIDENT.

Owing to his departure to the Philippine Islands, Dr. H. W. Yemans, who has served the Association so well as Vice President for the past few years, tendered his resignation, and the General Council of *THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA* has elected Dr. D. O. S. Lowell, Headmaster of the Roxbury Latin School, Boston, to serve the balance of the term.

IMITINDA EKZEMPLO.

La Esperanta Asocio de Norda Ameriko,
La Esperanta Oficejo,
Washington, D. C.

Kunlaborantoj: Mi ĵus ricevis de vi leteron kun la sciigo ke laŭ via konto mi ankoraŭ ne pagis mian membrecpagon. Mi ĝin pagis en oktobro, kaj ricevis karton signitan de la distrikta sekretario. Mi nur deziras korekti la eraron. Dum la jaro mi esperos pli helpi la aferon se estas eble por mi.

Mi gratulas vin, en via laboro kaj agado por nia afero, kaj multe esperas por la estonteco. Se renos kriza tempo, sciigu min, se mi povos helpi.

Kun alta estimo al la tuta komitato, mi restas

Tre kore via,

Tiun ĉi leteron (sen la subskribo) ni prezentas al legantoj de *AMERIKA ESPERANTISTO*, kiel ekzemplon de la maniero laŭ kiu fidela esperantisto respondas al erara postulo pri monpago. Ĉie, kaj eĉ en Esperanta Oficejo, eraroj kelkfoje okazas,—sed kiom kuraĝigas letero tia, anstataŭ kolera rediraĵo! Per ĉi tio ni dankas al tiu sinjoro, kiu sendube rekonos sian leteron.—*Aga Komitato, E. A. de N. A.*

ESPERANTISTA EDZIĜO.

Kun plezuro ni anoncas al la esperantistaro la edziĝon de F-ino Laura Eaton kaj S-ro John Morris Geldert, Konsilanto de la Kanada Apartaĵo de la E. A. de N. A. Ilia adreso estas Halifax, N. S. Ĉi tiu edziĝo estas ankoraŭ alia vera "esperantista" afero, ĉar F-ino Eaton komencis sian studadon de Esperanto en kurso instruata de S-ro Geldert. Koran gratulon kaj sinceran deziron por plej alta feliĉo ni esprimas al Gesinjoroj Geldert, pro la tuta amerika esperantistaro!

PLEASE NOTE THIS.

We wish to call the attention of the Esperantists to the fact that each month in this department is printed the report of the treasurer of the Association. We desire especially to call your attention to this in order that you may note just how your money is spent, and also just where it is sometimes obtained. Especially should this be noted by the occasional Esperantist who seems to have a vague idea that in some mysterious way the central office has an endowment of such size that free matter for distribution ought to be sent him. No one can obtain from the treasury more money than is put in. We have no endowment, and are expending the money in what seems the best way for propaganda. Since the month of October, 1910, about a year and a half ago, not one cent of salary has been paid the Secretary, but instead Mr.

Reed has actually loaned money to the Association. Yet the Esperantists do not seem to realize that this movement is *their* movement, something which *each* must support if effective work is to be done.

It is a fact that the Esperantists generally are far from being wealthy, but if each realized fully how much rested upon him, it is certain that more results from individual work would be obtained, and sums, small and large, would more often be contributed for the work of the central office in propaganda.

JANUARY RECEIPTS.

Balance on hand Dec. 29, 1911--	\$17.77
Membership fees -----	44.50
Examinations -----	9.40
Sustaining Membership fees----	12.00
Special Membership fees-----	2.50
Contributions -----	8.50
Sale of extra Heralds-----	6.82
Loan from Edwin C. Reed-----	20.00
	<hr/>
	\$121.49

EXPENDITURES.

Postage -----	\$10.52
Examinations -----	5.25
Printing -----	75.00
Form letters -----	14.50
Office rent Dec. and Jan.-----	15.00
Balance on hand Jan. 31, 1912--	1.22
	<hr/>
	\$121.49

Internacia Scienca Asocio Esperantista

En la kunsido de nia Societo, kiu okazis dum la 7-a Kongreso, oni decidis, ke ĝis kiam la *Scienca Revuo* povos denove esti eldonata, la *Ofciala Gazeto* estos la provizora organo de la Asocio, kaj publikigos kelkajn el ĝiaj ĉefaj dokumentoj. Ankaŭ la artikoloj malpli teknikaj povos aperi, laŭ propono de S-ro C. Bourlet, en la *Revuo*.

Tiu farmaniero komencas efektiviĝi, sed evidente ĝi estas tre maloportuna. Aliparte, laŭ la lastaj ricevitaĵoj de ni sciigoj, oni ne povas esperi, ke baldaŭ la *Scienca Revuo* denove aperos, kaj plie ŝajnas neeble, ke oni uzu tiun titolon por alia gazeto. Sekve oni devas klopodi por

publikigi novan sciencon revuon kun alia nomo.

Laŭ peto de la Estraro de la Scienca Asocio, kreiĝis Komitato de Redakcio, kiu devos okupiĝi pri tiu publikigo.

Laŭ kalkuloj prezentitaj de eldonistoj oni povas diri ke, por garantii la ekzistadon de tia revuo, estas necese havi almenaŭ 600 abonantojn (prezo de la jara abono : 3 Sm. = 7,50 frankoj). Antaŭ ol fari ion ajn laŭ tiu vojo, estas necese scii, ĉu ekzistas en la scienca kaj teknika Esperantistaro, tiu nombro da abonantoj.

Sekve ni petas vin, ke vi bonvolu sciigi nin, kiom da abonoj vi intencas mendi,

ĉu por vi mem, ĉu por viaj samgrupanoj aŭ konatuloj, se la nova revuo aperos. Vi devos pagi ilin nur kiam vi ricevos la unuan numeron.

Ni ankaŭ petas vin, ke vi bonvolu konigi la projekton al la personoj (Esperantistaj aŭ ne), kiujn tio povas interesi.

Jen kelkaj detaloj pri la organizado, kiun ni projektas kaj pri la enhavo de tiu revuo.

Komitato de Redakcio zorgos pri la korektado kaj enhavo de la revuo. Ĝi konsistos el la Membroj de la Scienca kaj Teknika Komisio de la Scienca Asocio, nome: S-roj *Bricard, Cotton, Grosjean-Maupin, Hoffbauer, Mouton, Rollet de l'Isle* kaj *Verax*. S-ro *Verax* estos Sekretario de la redakcio. Tiu Komisio estos helpata de kelkaj korespondantoj de diversaj nacioj: angla, germana, itala, hispana kaj rusa.

La enhavo de la revuo konsistos ĉefe el tri partoj:

La unua entenos sciencajn kaj teknikajn artikolojn, kaj oni intencas enpresi ankaŭ en tiu parto artikolojn kompreneblajn por iu ajn persono posedanta ĉefajn principojn de sciencoj. Tion farante, ni intencas pligrandigi la publikon al kiu ni nin turnas.

La dua parto konsistos el mallongaj

sciigoj pri ĉiu scienca aŭ teknika okazintaĵo de ĉiu lando. Se tiu parto povas esti sufiĉe kompleta,—kaj tio dependas de niaj abonantoj mem, kiuj devos sendi al ni tiujn sciigojn—, certe la revuo altiros la atenton eĉ de la neesperantistoj, kaj fariĝos potenca propagandilo en la scienca kaj teknikaj medioj.

La tria parto estos la "Bulteno de la Scienca kaj Teknika Komisio" kaj donos ĉiujn verkojn de tiu Komisio; eble oni povos aranĝi la paĝojn por ke tiu parto povu poste esti aparte bindata kaj formi specialan dokumentaron.

Fine ni havos Korespondaron, por interrilatiĝi plej ofte kiel eble kun la abonantoj kaj diskuti iliajn konsilojn kaj rimarkojn.

Ni esperas, ke tiu programo—kiun eble oni poste pligrandigos—sufiĉe allogos vin, kaj ke vi favore akceptos nian peton.

Korege via,

Je la nomo de la Komitato de Redakcio:

ROLLET DE L'ISLE,
Cefinĝeniero de la Franca Maristaro.

35, rue de Sommerard, Paris.

Aprobata:

La Prezidanto de la Scienca Asocio:

GENERALO SEBERT,
Membro de la Franca Akademio de Sciencoj.

INTERESA SCIIGO.

La esperantistoj ricevos plezure la sciigon, ke en unu el siaj lastaj kunsidoj la Franca Akademio de la Sciencoj aljuĝis rekompencan da 2000 frankoj el la fondaĵo Fanny Emden al nia eminenta samideano Rektoro Boirac, pro lia verko titolita "La Psikologio nekonata, enkonduko kaj kunlivero al la eksperimenta studo de la psiaj sciencoj," kaj eldonita en la "Biblioteko de nuntempa filosofio" de la Pariza eldonisto Felix Alcon. La

premio Fanny Emden estis freŝdate fondita por rekompenci la plej bonan verkon pri hipnotismo sugestio kaj ĝenerale pri fiziologiaj agoj, kiuj povus influi distance sur animala organismo. S-ro Boirac jam ricevis antaŭe de la Akademio de moralaj kaj politikaj sciencoj la premion Halphen pro siaj "Lecionoj de Psikologio aplikata al la Edukado," kaj la titolon "korespondanto de la Franca Instituto."

NOVA ESPERANTISTINO.

"She hasn't spoken anything but Esperanto as yet," said John Conrad Beutler, proprietor of the Randolph Hotel, and proud father of the first child born in Michigan who will be educated entirely in the new universal language. Alberta Francisca, as she was christened by Judge Phelan Friday afternoon shortly after her arrival, was honored the day of her birth by much festivities which were continued yesterday.

—*Detroit Free Press.*

Only Esperanto is to be taught to a girl baby born to Detroit parents. Is there no society for the preservation of the rights of childhood in Detroit?

—*New York World.*

The editors of AMERIKA ESPERANTISTO can add to the above the fact that the proud parents of the little lady are receiving innumerable letters of congratulation from esperantists in all parts of the world.

For the Beginner

I can not get the distinction between the pronouns ending in -io and those ending in -iu clearly enough so that I am ever sure which to use.

The words *tiu*, *kiu*, etc., refer to clearly defined individual things, persons, or words, can be used in either singular or plural, and can be used adjectively to modify nouns. The words of the -io, the -iu series, on the contrary, (1) refer to indefinite things, abstractly or vaguely presented ideas, etc., (2) are not used in the plural, and (3) are not used adjectively. In English the word *who* corresponds to *kiu*, and *what* to *kio*, although the distinction is not always so clear in English as in Esperanto. Just remember the three facts given above for the -io pronouns, and remember also that when a word from either series has been used, the same series must be drawn upon for a following word in direct relation to it:

Ekzistas instinkta justeco, al kiu ni devus obei, there exists an instinctive justice, which we ought to obey.

Estas io en la afero, kion mi ne kom-

prenas, there is something in the affair which I do not understand.

Estas io stranga en la afero, kiun vi rakontas, there is something strange in the affair which you relate.

Kion vi trovis? What did you find? (Indefinite vaguely presented idea.)

Kiun vi vidis? Whom did you see? (Definite idea of person.)

Kiun libron vi aĉetis? Which book (what book) did you buy? (Definite idea of inanimate object.)

La tuta afero estas io, pri kio li devus honti, the whole matter is a thing of which he ought to be ashamed.

Ĉu vi kredas tion? Kion? La kialon, kiun li donis pro sia ago. Do you believe that? What? the reason which he gave for his deed.

What is the correct sound of "tuj?"

The sound of *tuj* may be compared to that of *ruin* or *bruin* with the -n left off. In other words, give the sound of -u- in rural, followed by that of -i- in machine, holding the lips still, instead of changing their position between the -u- and the -i-.

Niaj Devoj

OUR DUTIES.

E la komenciĝo de mia intereso pri Esperanto, dum mi ankoraŭ estis studento en la kursoj de nia loka esperanta societo, mi ofte pripensis pri la sindonemo de la geanoj de tiu societo, pro la internacia lingvo. Mi miris, rigardante ilin, dum ili volonte elspezis sian tempon, propagandante, instruante kursojn kaj individuojn, verkante artikolojn por ĵurnaloj, k. t. p., kaj foje kaj ree mi demandis al mi, "Kial tiuj homoj tiel entuziasme laboradas por sukcesigi ĉi tiun movadon? Kiel ili esperas rehavigi al si la monon, kiun ili elspedas por disvastigi Esperanton? Kio estas ilia reala celo? Mi ne komprenas. Ili petas de mi nenion ajn krom mia ĉeesto ĉe siaj

At the beginning of my interest in Esperanto, while I was yet a student in the classes of our local Esperanto society, I often pondered over the devotion of the members of that society, to the cause of the international language. I wondered as I watched them giving freely of their time to propaganda work, to instructing classes and individuals, to writing articles for magazines, and time and again I asked myself, "Why are these people so enthusiastically striving to bring success to this movement? How do they hope to recover the money which they are expending to spread Esperanto? What is their real object? I cannot understand. They are asking of me nothing whatever, except that I attend their

kursoj kaj kunvenoj; ili rifuzas akcepti ian rekompencan por sia laboro je mia instruado; la societa kotizaĵo kiun mi pagas estas bagatelo. Kia ruzaĵo estas ĉi tio?"

Tute ne necese estas diri ke je tiu tempo mi ankoraŭ ne estis esperantisto; ne ankoraŭ mi ellernis ke "En la mondon venis nova sento;" ankoraŭ antaŭ mi estis konatiĝo kun la Esperantismo. Sed venis tago kiam miaj okuloj malfermiĝis, kaj mi vidis, komprenante. Kaj mi diris al mi,—"Jen, estas la interna ideo de la Esperantismo, kiu regas ĉi tiujn homojn, la frateca ideo, la amikeca ideo, la ideo homameca." Kaj mi mem komencis travivi tiun saman entuziasmon, kiu antaŭe mirigis min; venis al mi profunda, preskaŭ sankta amo por la Esperantismo, ĉar jen troviĝis tiu mistera kontentigilo por la animo, kiun tiel longe mi estis blinde kaj vane serĉinta.

Tiam mi demandis al mi,—"Kiel mi povos esprimi miajn dankojn al tiuj homoj, pro iliaj grandanimeco kaj bonkoreco? Kiel mi povos pagi la ŝuldon pro la tempo kiun ili eluzis dum ili konatigis al mi ĉi tiun novan lingvon kaj novan senton?"

Mi faris mian demandon al unu el la societanoj, kaj mi ricevis unuvortan respondon: "Laboru." Oni petis ke mi instruu novan kurson baldaŭ ekstarigotan, kaj kvankam mi sentis min nekapabla por la tasko, mi konsentis kaj faris mian eblon. Ĉar jen estis devo plenuminda: mi jam ricevis bonfaron; estis mia devo repagi.

Mi eksciis ke ĉiuj societanoj abonas la oficialan ĵurnalon de nia propra lando. Mi mem estis aboninta fremdan gazeton, kredante ĝin pli bona ol nia. Unu tagon mi demandis al ano, "Ĉu vi ne pensas ke iuj el la fremdaj gazetoj estas pli bonaj kaj pli interesaj ol nia?"

"Ĝis antaŭ ne longe ili estis," li respondis. "En tiuj landoj kie la esperanta movado estas malnova, kaj firme starigita, kie niaj samlaborantoj troviĝas pligrandnombre, kaj kie sekve ekzistis multe da abonantoj, la ĵurnaloj povis esti pli grandaj kaj pli indaj ol estis nia. Sed, ĉu nia unua devo ne estas al nia propra

classes and meetings; they refuse to accept any recompense for their labors in teaching me; the society dues which I pay amount to nothing. What kind of a game is this?"

It is quite unnecessary to say that at that time I had not yet become an Esperantist; not yet had I learned that "A new sentiment has come into the world"; I had yet to become acquainted with Esperantism. But there came a day when my eyes were opened, and I saw and understood. And I told myself, "Why, it is that internal idea of Esperantism that is ruling these men and women, the idea of brotherhood, the idea of friendship, the humanity idea." And I began to experience that same enthusiasm which previously had caused me to wonder; there came to me a profound, almost reverent love for Esperantism, for here was that mysterious soul-satisfier for which I had so long blindly and vainly searched.

Then I asked myself, "How can I express my thanks to these people for their generosity and kindness? How can I pay the debt I owe to them for the time they have taken to make known to me this new language and this new sentiment?"

I put my question to one of the society members and received an answer in one word: "Work." I was asked to teach a new class that was soon to be started, and though I felt myself unequal to the task, I accepted and did my best. For here was a duty to be fulfilled: I had received a kindness; I must repay.

I learned that all the members of the society were subscribers to the official journal of our own country. I had subscribed to a foreign paper, thinking it better than ours. One day I asked one of the members, "Do you not think some of the foreign magazines are better and more interesting than ours?"

"Until recently they were," he answered. "In those countries where the Esperanto movement is old and firmly established, where our fellow-workers are found in greater numbers, and where, consequently, there are many subscribers, the journals could be larger and more worthy than ours. But is not

kunlaborantaro? Iu devas elspezi kaj tempon kaj monon, redaktante kaj eldonante tian gazeton. Ĉu ĝi povos sukcesi sen abonantoj? Estas plezuro aboni fremdajn ĵurnalojn; estas kaj plezuro kaj devo subteni nian propran oficialan ĵurnalon."

"Antaŭ kiel longe vi ricevis vian ateston pri kapableco?" oni min demandis.

"Mi ne havas tiun," mi respondis. "Fakte mi ĝis nun ne provis la ekzamenon."

"Sed vi instruas kurson!"

"Jes, estas vere, sed mi ne multe pripensis la ateston. Ĉu estas necese ke ĉiu, kiu instruas Esperanton, havu ĝin?"

"Ho, ne. Kompreneble ne estas necese, sed mi ĉiam opiniis ke oni devus posedi ĝin."

Konvinkite ke tia afero, kia estas nia, ne povos prosperi sen centra organizaĵo, mi komencis pripensi pri nia nacia asocio. Ĉu tiu asocio estas ĝuste subtenata de nia samideanaro? Ĉu la oficistoj povas elspezi por esperantaj aferoj tiom da tempo kaj mono, kiom devus esti je ilia dispono. Ĉu ili povas eldoni sufiĉegon da propagandiloj? Ĉu ni ĉiuj helpas dissendi kaj disdoni tiajn propagandilojn? Aŭ ĉu ili, pro manko da mono, pro manko da subtenado, estas devigataj daŭrigi siajn laborojn nur duonefike? Kaj la respondo kiun mi devis doni al mi montris al mi alian devon, la devon kiun ni ŝuldas al nia nacia asocio. Ĝi ne estas la plej malgrava el la multaj kiuj staras antaŭ ni. Ni do helpu, ni subtenu la nacian asocion, kiu konsistas efektive el ni mem, kaj estas kvazaŭ la voĉo kaj okuloj de nia granda korpo.

Ni ne forgesu tiujn, kiuj sinofere konatigis al ni Esperanton kaj la Esperantismon. Ni ne forgesu tiujn, kiuj senlace, senĉese klopodadas konatigi ĉi tiun grandan benon al la homaro. Ni ne forgesu nian nacian esperantan ĵurnalon, kiu sukcesis havigi al ni honorindan lokon en la esperanta mondo. Ni ne forgesu nian lokan societon; ni ne forgesu la nacian asocion. *Ni ne forgesu niajn devojn.*

S. H.

our first duty to our own fellow-workers? Some one must use both time and money editing and publishing such a magazine. Can that one succeed without subscribers? It is a pleasure to subscribe for foreign magazines; to support our own official journal is both a pleasure and a duty."

"How long ago did you receive your certificate of capability?" some one asked me.

"I haven't one," I replied. "The fact is I have never taken the examination."

"But you are teaching a class!"

"Yes, that is true, but I never thought much about the diploma. Is it necessary that every person who teaches Esperanto have it?"

"Oh, no. Of course, it is not necessary, but I always thought one ought to have it."

Convinced that a movement such as ours could not prosper without a central organization, I began to think about our national association. Is that association properly supported by our fellow-thinkers? Are the officers in a position to devote to Esperanto affairs as much time and money as ought to be at their disposal? Are they enabled to issue an abundance of propaganda literature? Are we helping to distribute and circulate such propaganda material? Or are they, for lack of financial means, for lack of support, compelled to do their work inefficiently? And the answer which I must needs make to myself showed me another duty, the duty we owe to our national association. It is not the least important of the many that confront us. Let us help, let us support the national association, which really consists of our own selves, and is, as it were, the voice and eyes of our great body.

Let us not be unmindful of those who, at personal sacrifice, made known to us Esperanto and Esperantism. Let us not forget those who, unweariedly and unceasingly, are striving to introduce this great blessing to mankind. Let us not forget our national Esperanto organ which has succeeded in giving us an honorable place in the Esperanto world. Let us not forget our local society; and let us not forget the national association. *Let us not forget our duties.*

The Editor's Busy Day

A ONE ACT PROPAGANDA PLAY.

As written and presented by members of the Colorado Springs Esperanto Society.

CHARACTERS in order of their appearance:
MISS WRIGHT, Stenographer.
MR. MORTIMER MONTGOMERY, Editor.

MRS. HASENPFEFFER, Landlady.

ALPHONSE GASTON, Poet.

SENORA DEL CASTILLO, Spanish lady.

BILL JONES, Foreman.

MARIA MACARONI, Italian girl.

MRS. JACCARD, French lady.

MISS SMITH, American reporter.

NIKOLVICH SPITZOFFSKI, Russian reporter.

SCENE, EDITORIAL OFFICE OF A NEWSPAPER.

Enter Miss Wright.

MISS W.—(*Uncovers typewriter and begins to write.*) These notes would be fine for some other person to read. The editor puts in so many Esperanto words unconsciously when he dictates an article, it is a wonder I ever get them all written into English. (*Resumes writing on the typewriter.*)

Enter Montgomery.

MONT.—(*After a few minutes.*) Miss Wright, you may now take a paragraph to go on my last editorial. (*Dictates*) If the malsanema simplanimulo who infests the editorial dugout of our respektata contemporary had the intelligence of a brasko head, we would explain matters for him, but as we are of the opinion that he possesses a multitude of abeloj in his ĉapelo, we will pay no further attention to his malsagaĵo.

You may hang the copy on the hook when you have it completed. I will look it over in a few minutes. This has been a much busier place since we started publishing a page of Esperanto. It seems that everyone who gets the paper has an idea that we also conduct an information bureau in connection with it.

MISS W.—You know, Mr. Montgomery, that since you learned Esperanto and required all your reporters to learn it, we get news from sources never before available.

MONT.—That is true, but that is one of the least advantages we obtain from it.

Enter Mrs. Hasenpfeffer.

MRS. H.—Guten Morgen, Herr Redacteur. Ich wünsche einen von Ihren Berichterstatlern Heinrich Grünpick zu sehen, welcher mir einen Monat Kost schuldet. Wollen Sie mir erlauben einige Augenblicke zu ihm zu sprechen?

MONT.—(*To Miss Wright*) She is German, without a doubt, but I don't understand that. Do you, Miss Wright?
MISS W.—No, but possibly she speaks Esperanto.

MRS. H.—Ho, jes! Mi volas vidi Heinie Verdapiklaĵon, unu el viaj raportistoj, kiu ŝuldas al mi por unumonata nutrado. Ĉu vi permesas ke mi parolu kun li kelkajn minutojn?

MONT.—Jes, mi alkondukos vin al li. Venu kun mi. (*To Miss Wright*) If anyone comes in who is not on business, speak Esperanto.

(*Exeunt Montgomery and Mrs. Hasenpfeffer.*)

Enter Gaston.

GASTON.—Pardon me, Miss, is the editor in? I have some poems here I would like to have him look over. I will sing one of them for you. (*Sings, to the tune of "Home Sweet Home."*)

How lovely the landscape, how balmy the air!

'Tis springtime and I love a girlie most fair,

The sweet fragrant flowers by clear brooklets bloom

And gallons of sassafras tea we consume.

Spring, spring, sweet sweet spring,
There's no time like spring, no,
There's no time like spring.

Behold now the housewife with scrub-
brush and broom;

She chargeth about her from room
unto room.

How bright is the sunshine, how
glorious the sky!

'Tis springtime and, Lo! we must now
swat the fly.

Spring, spring, etc.

MISS W.—Mi ne komprenas.

GASTON.—Ho! vi estas esperantistino.
Ĉu la redaktoro estas ĉi tie? Mi jen
havas kelke da kantpoemoj, kiujn tre
plaĉus al mi ke li trarigardu. Mi kantos
unu por vi en nia bela lingvo. (*Sings,
to same tune.*)

Kiel bela la pejzaĝ', kiel dolĉa l' aer'!
Estas printemp', kaj mi pensas pri
amafer'.

La dolĉaj floroj laŭ riveretoj floras
Kaj la gepatroj forte laboras.

Printemp', dolĉa printemp'
Ne estas tempo
Kiun similas printemp'

Nun la patrino elpurigas la domon,
Kaj ni komencas frapmortigi la muŝon;
La patro en ombro sidas kaj fumas
Dum multe da sasafraste' ni konsumas.

Printemp', k. t. p.

MISS W.—Se vi deziras, vi povas lasi
ĝin sur lia skribtablo.

(*Exit Gaston after having placed paper
on desk.*)

Enter Montgomery.

MONT.—That German lady is certainly
going after Greenpickle. It's a two to one
bet she gets her money.

Enter Mrs. Hasenpfeffer, waving bill.

MRS. H.—Mi forprenis ĝin de la time-
mulo. Vidu! Mi dankas vin, sinjoro.
(*Exit.*)

MONT.—Well, I'll have to get some
more copy ready for the printers. Let
me see—

Enter Senora del Castillo.

SENORA DEL C.—Quiero insertar un
aviso en su periodico, para una compañera,
para via jar conmigo en Europa. Es
preciso que hable Español y Esperanto.

MONT.—(*To himself*) That sounds
like Spanish to me. (*To Senora del
Castillo*) Mi ne komprenas hispane. Vi
parolas esperante, ĉu ne?

SENORA DEL C.—Ho, jes! Mi deziras
anonci en Ĵurnalo, por kunulino por fari
eŭropan vojaĝon kun mi. Ĝi devas paroli
hispane kaj esperante.

MONT.—Certe, mi ĝin enpresigos ho-
diaŭ.

SENORA DEL C.—Mi dankas vin, sin-
joro. (*Exit.*)

Enter Jones.

JONES.—Say, if you don't get some
copy for the printers to work on, we
will be late with the paper!

Enter Maria Macaroni.

MARIA M.—Io desidero inserire un
avviso nel giornale per ricercare il mio
cane Tony perduto due giorni fa. Daró
una generosa mancia a chi potra ritor-
narlo a me.

MONT.—Jones, do you understand
Italian?

JONES.—No, but she speaks Esperanto,
I know, because she lives near me.

MARIA M.—Esperanto! Ĉu vi kom-
prenas Esperanton? Mi deziras enmeti
anoncon en la ĵurnalo pri mia hundeto
Tonio, perdita antaŭ du tagoj. Mi
promesas bonan rekompenson al tiu, kiu
redonos lin al mi.

JONES.—(*Aside*) I guess that's the
dog my boy has locked in the coal shed.

MONT.—Sidiĝu ĉi tie kaj skribu ĝin.
Mi tuj revenos. (*To Miss W.*)

You may go to lunch now if you wish.

(*Exit Miss Wright, taking hat and
coat. Maria Macaroni sits at desk and
writes till Montgomery returns, then exit,
handing him the paper.*)

Enter Mrs. Jaccard.

MRS. J.—Bonan matenon, S-ro Mont-
gomery.

MONT. (*rising.*)—Why it is Mrs.
Jaccard!

MRS. J.—Ŝajnas al mi ke vi nun estas
esperantisto. Mi vidas ke via ĵurnalo
nun eldonas paĝon ĉiutage pri Esperanto.

MONT.—But when did you learn the
language? I know you did not speak
it before you left for Paris, a year ago.

MRS. J.—Oh, it is the style over there,
so many people speak it all the time that
one feels lost without it. Why in the

city of Paris alone are ever so many classes now studying Esperanto, and besides there are numerous pupils in the schools of Lille, and in Grenoble and elsewhere, who have taken up the work. In Grenoble other classes had to be postponed until next year because the supply of teachers was not sufficiently large.

MONT.—Yes, I hear very encouraging reports from France, and other countries too.

MRS. J. (*rising*).—I just dropped in for a moment to invite you out for dinner this evening.

MONT.—Thank you, I will be very glad to come.

MRS. J.—I know you are very busy now, so will say, Ĝis la revido, and we will continue the subject to-night. (*Exit.*)

Enter Miss Smith, who sits at the typewriter and writes.

MISS S.—Montgomery, I heard of an incident today, which you might be able to use in your Esperanto page. It seems that a teacher who had a large French class in Aiden, Turkey, was having a great deal of trouble in making his pupils understand that language. Finally almost in despair he told them he would discontinue the French lessons for a time and teach them Portuguese as an introductory study that would put them on the right path. They were able to learn this "Portuguese" with great rapidity, and soon took up the French again, and went forward with no more hesitation. However, their Portuguese happened to be Esperanto, which bridged over the difficulty and at the same time gave us a number of samideanoj in that section of Turkey. (*Both laugh.*)

MONT.—Yes, that is very good indeed. You know Dr. Lowell, Headmaster of Roxbury Latin School, says that if he were autocrat of education in the United States he would not allow any child to study a foreign tongue until he had a term of Esperanto, and that in his opinion a high school class could master Esperanto in the fall term and that the two remaining terms of the year would then show as much progress, plus a

knowledge of Esperanto, as the three terms without it would show.

Enter Spitzoffski, who takes a seat and begins looking over his notes. When Miss Smith first mentions Spitzoffski's name, he looks up and apparently wonders what they are saying about him.

MISS. S.—Then here is our Mr. Spitzoffski, for example, who knows only a few words of English, while we cannot understand his Russian, yet he never fails to get lots of valuable news every day by means of Esperanto, and not from Russians alone either, but from others in the city, who possibly represent most of the languages and dialects of the Old World. Ĉu ne, S-ro Spitzoffski?

SPITZ.—Mi pensas ke jes. Aja nje mogu razobrat twoyo pismo, ya nje ponimayo po rusko, a po angielsku ty nje ponimayesh, lutshe pishi po esperanto. Ĉu ne, fraŭlino?

MONT.—He has you there, you thought to get the best of him by talking English, but his Russian was just as plain to you!

MISS S.—Well, I will have to get some more news for my department. (*Exit.*)

SPITZ.—Bonan tagon. Mi iros por obteni pli multe da novaĵo. (*Exit.*)

MONT.—I believe it would be impossible without the use of Esperanto to converse intelligently with people representing as many nationalities as we meet here every day. The idea is a magnificent one, that in order to converse with those of any nation, one need only learn Esperanto in addition to his native tongue. When that idea is put into full operation, and the children learn it in all the public schools of the world, then the universal peace so long sought will surely be a reality, not a dream of the future. I must work those ideas into an editorial. Let me think now.—

Enter Jones.

JONES.—Say, you malsprita redaktoro, if you don't shoot some dope in here to us, there wont be no paper hodiaŭ!

(*Curtain.*)

Patro—"Tomĉjo, mi nur punis vin por montri al vi mian amon."

Tomĉjo—"Nu, estas tre bonŝance, ke

mi ne estas sufiĉe granda por redoni vian amon!"

Tradukis Ho Ho.

La Konstruado de Guernsey Halo.

AN la paroĥo de Sankta Petro, sur la insulo Guernsey, oni kondukis la vendadon en malbone ŝirmitaj budoj ĉirkaŭ la preĝeja placo. La malgajnoj al vendantoj, pro pluvo, kaj la ĝeno al aĉetantoj, akre sentigis al ili la mankon de kovrita halo; kaj iu malavara samurbano prenis sur sin la taskon konstruigi tian halon. Kalkulado pri la grandeco de la bezonata konstruaĵo montris ke la kosto estos proksimume kvardek kvar mil spesmiloj; kaj kolekti tiom da mono fariĝis problemo je la proponantoj de la plano.

Tamen ĝi estis problemo facile solvita, ĉar ili havis milojn da antaŭekzemploj. Ili pretigis petskribaĵon klarigantan kiom oni bezonis la halon, kaj petantan ke la guberniestro eldonu procentpagajn obligaciojn, negociotajn ĉe Parizo aŭ Londono, por havigi la monon per kiu konstrui la halon.

La nomitan petskribaĵon subskribis ĉirkaŭ tri cent paroĥanoj, kaj oni nomis komitaton por prezenti ĝin al Guberniestro Brock. Okazis ke kvankam la popolo estis monamanta,—tio estas, ili kredis al la ĉiopovo de mono,—Guberniestro Brock, kontraŭe, ne kredis je mono, opiniante ke mono povas fari nenion. Sekve, kiam la komitato prezentis la petskribaĵon, superstiĉo kaj scienco konfliktis.

La guberniestro penis per argumentoj malhelpi ke la urbanoj prenu ŝuldadon sur sin, kaj fariĝu tributpagantoj. Vane peninte klarigi al la komitato ke ĉiom da mono en la mondo povas nek fabriki nek surmeti eĉ unu brikon, nek povos raboti aŭ najli tabulon en la proponata halo, fine li sukcesis komprenigi al ili, jene:

“Ĉu vi permesos,” li demandis al la komitato, “ke mi diru al vi kelkajn tre simplajn demandojn?” kaj daŭrigante, “Ĉu ni havas inter ni sufiĉe da konstruistoj por konstrui la halon nomitan?” li demandis. La komitato respondis ke jes, aldonante ke multaj laboristoj estas senokupaj kaj ĝoje havus laboron.

Ĉi tiun respondon la guberniestro skribis sur paperon, tiel, “Ni havas la homojn.” Tiam li demandis pri la ma-

terialo, ŝtonoj, brikoj, ligno, kalko kaj sablo; pri iloj, bestoj kaj ĉio necesa por provizi homojn kaj bestojn dum la laboro estos farata.

Je ĉiuj ĉi demandoj la komitato devis jese respondi, tial ke ĉiuj necesajoj troviĝis en la paroĥo. La guberniestro skribis ĉiun detalon laŭvice sur sia listo. Tiam, tenante la liston en siaj manoj, kaj estante certa ke li estas prava, li jene alparolis la komitaton:

“Per ĉi tiu listo vi sciigas min ke ni havas inter ni ĉion necesan por konstrui halon. Spite tio, vi deziras ke mi sklavigu vin al bankieroj pro materialo kiu estas tute senutila por helpi je la konstruado de la halo! Stranga nenormalaĵo!”

“Estas vere,” respondis unu el la komitato, “ke ni havas homojn kaj materialon, sed mankas al ni la mono por pagi la laborantojn kaj aĉeti materialon.”

“Amikoj miaj,” respondis la guberniestro, “kiam oni ricevas pagon pro laboro farita aŭ materialo provizita, tio signifas ke oni estas laborinta por aliaj aŭ vendinta la materialon. Ĉu via intenco estas konstrui halon por bankieroj? Se jes, vi prave postulus pagon de tiuj bankieroj. Tamen, tiaokaze, vi ne devus aldone sklavigi vin mem. Se la bankieroj pagos al vi por la konstruaĵo, kaj ankaŭ tenos vin en sklaveco, postulante jaran tributon de vi, post nelonga tempo ili posedos kaj la konstruaĵon kaj tiun monon, kiun ili estos pagintaj al vi. Ne helpas al vi diri ke ni devigos la luantojn pagi tiun tributon al la bankieroj. La luantoj estas parto da vi, kaj ili postulos de siaj aĉetantoj tiom da tributo, per pli altaj prezoj por la komercaĵoj. Tial ni kune devos eterne pagi tributon por afero, kiu, kiel mi diris, estas al ni tute senutila.

“Sinjoroj, permesu ke mi proponu pli bonan metodon por la konstruado de nia halo. Havante, kiel vi diris, homojn kaj materialon, estas necese nur kalkuli kiom da laboro aŭ materialo ĉiu homo liveros por ke, en la estonto, ni povos juste bilanci la elspezojn de la konstruado. Tio povos esti plej bone farita per mono kiu ne postulas procenton. Anstataŭ ob-

ligacioj, mi eldonos halocertigaĵojn je diversaj valoraj ĝis tuta sumo de kvar mil spesmiloj; kaj per tiuj, same kvazaŭ per mono, mi pagos homojn kaj aĉetos materialon. Tiam oni uzos tiujn certigaĵojn, tutsame kiel monon, por lui la budojn."

Post iom da ŝancelado, la komitato konsentis al la propono de la guberniestro. La plejmulto de la urbanoj ankaŭ konsentis al ĝi. Oni eldonis la certigaĵojn, kaj havigis materialon; la homoj laboris, finis la halon, kaj ludonis la budojn. La certigaĵoj rondiris sur la insulo, uzate je sia originala valoro. La ĉiumonata luo malmultigis la nombron da certigaĵoj, kaj, post malpli ol dek jaroj, ĉiuj estis en la publika kasejo, nuliĝitaj; tiel finiĝis la vivo de tiuj halcertigaĵoj. La konstruaĵo estis finita, la liveradon de materialo kaj laboro oni pagis per la komercaĵoj kiujn oni aĉetis ĉe la halo, aŭ aliloke, kaj la popolo ne perdis unu cendon per diskontado de obligacioj aŭ per procento.

Guberniestro Brock ne permesis ke la mona okazo estu forgesita. Kontraŭe, li deziris ke ĝi forte impresu la popolon kaj estu presigata sur la paĝojn de historio por la profito de generacioj estontaj. Tial li difinis tagon apartan por festi la datrevenon de la halo, kaj forbruligi la certigaĵojn, kiuj ĝuste plenumis la interŝanĝojn, kaj jam ĉesis rondiri en uzado.

Kiam venis la decidita tago, la popolamaso frue kunvenis sur la publika placo antaŭ la halo, kiun festonis jam girlandoj kaj flagrubandoj, kaj sur kies kupolo flirtadis granda flago portanta, je larĝaj orkoloraj literoj, la vortojn: "Tiel bona

kvazaŭ ĝi estus konstruita per prunte prenita oro."

Je la deka matene parado formiĝis, kaj kun la orkestro antaŭe, marŝadis tra la stratoj de la urbeto. En la vicoj estis portataj standardoj, sur kiuj montriĝis tiaj motoj, kiaj: "Saluton al la nova financa sistemo." "Pereu obligacioj kaj pruntoprenado," k. t. p.

Marŝinte tra la urbeto, oni revenis je la dua posttagmeze. Marŝaloj aranĝis la popolamason ĉirkaŭ la placo, kie estis konstruita estrado, apud kiu ekbruligis festfajrego. Kiam ĉio estis preta, la orkestro ekmuzikis kanton nacian pri libereco, dum la guberniestro, kun du akompanantoj, kiuj ambaŭ portis pakajojn de uzitaj certigaĵoj, majeste alpaŝis al la fajro kaj tie haltis. Subite la orkestro ĉesis muziki; la guberniestro deprenis la certigaĵojn de la helpantoj, kaj, supre tenante ilin antaŭ la rigardo de l'amaso, diris la jenajn impresajn vortojn:

"Bone farite, bonaj kaj fidelaj servintoj. Vivante, vi juste plenumis vian devon, kaj nun, mortonte, vi lasos pli bona la mondon, ĉar vi estis kelktempe en ĝi; kaj neniom da procentpagaj obligacioj, nek hipotekitaj hejmoj malbenos vin en via tombo. Vi elfaris pli multe ol plenumi la funkcion de mono. Vi malfermis la vojon al pli bona financa epoko. Per ĉi tiu ekzemplo la laboristoj saĝiĝu."

Tiam li ŝprucis parfumon sur la pakajojn kaj, dum la orkestro muzikis funebran arion, metis ilin sur la fajron, kie ili rapide forbruliĝis, antaŭ la silenta, gravmiena, pensema popolamaso.

El la angla tradukis

J. A. KELSO.

Bohemaj Proverboj

AL kiu ne mankas peno, al tiu verdiĝas greno.

Ne ĉiam fiŝo, iam ankaŭ rano.

Sen mono en mondo, oni vane nur iras en rondo.

Peza arĝento faras malpezan spiriton. Feliciaj fiŝoj en akvo.

Benata la malriĉulo, kiun almozo serĉas.

Malriĉeco ne konas pruntadon je procentegoj.

Sur malriĉulon ĉie pluvos.

Mizero—nek frato nek fratino.

Saĝo kreskas kun aĝo.

Langon lasu hejme, orelojn ekstere.

Ruzo ne estas sorĉado.

Se oni eĉ Parizon kondukas azenon, ĝi tamen ne fariĝos ĉevalo.

Kiu saĝon neniam havis, ĝin ne aĉetos en Parizo.

Kiam unu ansero ektrinkas, eĉ ĉiuj aliaj komencas trinki.

Ne estas bone konfidi al malsaĝulo ovon.

Eĉ haro havas sian ombron.

Malnovaj preĝejoj havas bonajn sono-
rilojn (Maljunaj homoj bone konsilas).

Du homoj, konsilo; tri, perfido.

Kiu volas plaĉi al ĉiu, placos al neniu.

Al morto ĉiu pagas imposton.

Eĉ bovo ne mortas per du mortoj.

Laboro nobeligas.

Efiko laŭdas majstron.

Komenco bona, sed ankoraŭ fino man-
kas.

Malfacile batalus poto kun kaldrono.

Kontraŭ bastonego ne helpas skermo.

Malgrandaj infanoj manĝas kaĉon;
grandaj, koron (Malgrandaj infanoj
premas la jupon de patrino; grandaj ŝian
koron).

Kia panjo, tia Kanjo (diminutivo de
"Katarino.")

Arbo sen floro, vergo sen honto, tio
malofte alportas utilon.

Sidadu, virgulino, en anguleto, virtan
trovos fianĉeto.

Bona najbaro, pli preza ol amiko.

Gasto en domo, Dio en domo.

Ne ĉiuj birdoj estas pavoĵ kaj agloj.

Kampisto ĉion memvole faras, kion li
devas.

Dio malegale disdonas la havon: al
unu anseron, al alia pavon.

Kiu faras tion, kion li volas, devos
toleri tion, kion li ne volas.

Malofte homo ion elsuĉas el sia fingro
(t. e., se oni ion parolas, almenaŭ parto
da tio estas vera).

Nova estro, nova rajto.

Matena pluvo kaj virina ploro ne
daŭras longe.

Se vi zorgos pri kampo, ĝi zorgos pri
vi.

El la ĉeĥa (bohema) tradukis

Antonin Volkmann,

Pilsen, Bohemujo (Aŭstrio).

Kial La Reĝo Estis Malfrua

DE C. M. SKINNER.

RIEL en ĉiuj hispan-amerikaj
landoj, oni havis en Kubo
ekleziajn festojn kies deveno
estas forgesita. Kial la
sklavoj serenadis siajn ge-
mastrojn ĉiun novjartagon matene, tin-
tante grandajn tamburinojn? Kaj en la
vilaĝoj, kiel okazis ke oni supozis ke oni
progresigis la aferon de justeco per
paradoj kaj muziko je sanktaj tagoj?
Malamo kontraŭ la izraelidoj estas here-
daĵo pli ol ĝi estas spertaĵo kaj, pro la
manko de izraelidoj por ĝin pruvi, okazis
ĉiujare montraĵo de kolerego je Judas,
kiun oni reprezentis per grotesko figuro
elfarita el pajlo, malnovaj vestoj kaj
masko. En la urboj oni nomis la figuron
simple "la izraelido," kaj poste, kiam ĝi
estis traportita tra la stratoj kun mal-
laŭdegajoj, je la tago post Granda Ven-
dredo, ĝi estis pendigita ĉe ia videbla
loko, kaj tie ŝtonfrapita kaj pafita de la
amaso.

En Santiago, antaŭ longe, oni havis
je la 6a de januaro strangan feston, "la
tago de la reĝoj," aŭ "la tago de ĉiuj
reĝoj," kiu signifas la reĝojn kiuj vo-
jaĝadis al Betlehemo por adori la nov-
naskitan Savonton. Post kelke da tem-
po tiu ĉi festo perdis sian indecon, kaj

iĝis sporto aŭ ŝercado, en kiu la geskla-
voj sin vestis nemodeste kaj ĉirkaŭpa-
radis, petante monon, sonigante kornojn,
batante tamburojn kaj ŝercante kun la
vidantoj. En la tempo de la reĝo "Kon-
go," la parado havis iom da vidindeco
kaj graveco, se nur pro tio, ke li estis
ĉe ĝia antaŭa vico, ĉar iel li estis akirinta
kepon de kapitano, veston de leŭtenanto,
unu epoleon, bluan pantalonon kaj
zonon; tial, vestite per ĉiuj ĉi belegajoj
samtempe, kaj rajdante sur mulo, li vere
ŝajnis la reĝo, kiu li pretendis esti.
Efektive, kvankam li estis sklavnaskita,
li fanfaronis pri afrika reĝo kiel patro.
Kaj, ĉar tiu patro estis mortinta, la
titolo, se ne la krono kaj salajro, tran-
siris al li, spite ĉio, kion oni povis kon-
traŭdiri. Almenaŭ, neniu sur ĉi tiu
flanko de la maro povis disputi pri tio,
kaj li portis la honoron kun konscia
seriozeco. Lia familia nomo, se li tian
havis, estis perdita, kaj kiel "reĝo Kon-
go" li estis konata. La aliaj nigruloj
neniam dubis la verecon de lia reĝeco,
kaj oni ne povis pensi pri parado je la
tago de la reĝoj sen vera reĝo, kun sia
propra koloro, por konduki la paradon.

"El rey Kongo" bone konis sian povon
kaj la impreson kiun li faris je la pli

humilaj loĝantoj en Santiago. Kelkfoje, li pli altigis sian superecon super vulgaraj homoj per publika apero en amelumita kolumo, transvidante ĝin kun pretendita fiereco kaj komforto, kvazaŭ li estis naskita en tia luksaĵo, sed efektive dolorfrotante sian kolon pro la neglataj randoj de la kolumo, kaj sopirante esti en la kampoj, kie li ne estus devigata zorgi pri sia vestaĵo.

Unu jaron, la tago de la reĝoj komenciĝis sennube, kaj Santiago estis en festtaga humoro. Ĉiu, kiu havis ion por fari, ĝin prokrastis ĝis morgaŭ, kvazaŭ la Tago de Ĉiuj Reĝoj similis aliajn tagojn,—ĉar la procesio en tiu jaro estos eksterordinare granda kaj belega. La reĝo Kongo estis rajdonta kun spronoj, kvankam sensua, kaj estis havonta gvardion el kvar viroj. La orkestro estis pligrandigita, precipe en la tambura fako, kaj la sinjorinoj, kiuj estus en la reĝa kortego, se li estus havanta kortegon, sin turbanumis per novaj ruĝaj flavaj ŝtofoj. La pastraro kaj la oficiraro de la garnizono promesis revui la paradon, kaj la barelisto ĉe la doganejo sugestis ke eble estus dezirinde ĉirkaŭmeti kelkajn ringegojn ĉirkaŭ la Reĝo Kongo por ke lia ŝvelanta koro ne rompu liajn ripojn.

Longa trumpetvoko de la placo anoncis la horon por kunveni, kaj ĉiuj okuloj alturnis sin al la strato tra kiu la reĝo kutime faris sian eniron. Li ne venis. Malfrueco estas reĝa privilegio: ĝi pruvas ke la potenculoj estas super la devigaĵoj de la vulgaraj homoj. Plie, kio estas unu horo en "Ĝismorgaŭlando"?

Sed kiam la horo pasis kaj la reĝo ne alvenis, kelkaj sciemegaj regnantoj lin serĉis, kaj post multe da demandoj kaj piedlaboro ili trovis la reĝon en la malliberejo! Lia Reĝa Moŝto klarigis ke oni lin arestis antaŭ kelkaj tagoj, kaj ke, pro manko de malmultaj moneroj de la blankula ŝtato,—malestiminda afero de kvar dolaroj kaj dekkvin cendoj,—li devas resti malantaŭ la bariloj, eble ĉiam. La senditoj rekuris al la placo, faris ekscitan peton al la popolo, kolektis la postulatan sumon per unucendaj depagoj, pagis al la gastejisto ĉiun centavon kiun la reĝo ŝuldis al li, vekis la ŝerifon kaj juĝiston, kaj antaŭ tagmezo la Reĝo Kongo estis ree libera viro, en la sama, malnova uniformo, rajdante la saman, malnovan mulon, kaj rigide salutante dum li pasis la admirantajn ĉeestantojn.

La procesio estis granda sukceso. Sukcesa estis ankaŭ la ruzo elpensita de Reĝo Kongo tiun matenon; ĉar, ĉiujare poste, dum tri aŭ kvar tagoj antaŭ la festo de la adorado, li aĉetis kvanton da likvoro kaj cigaroj kun eĉ nova ĉapelo aŭ malnova medalo, kaj sendangere enfermite ilin en sian kabanon, li rifuzis pagi al siaj kreditoroj! La butikistoj ne malhelpis tiun ĉi planon, ĉar ili sciis ke ilia reĝa aĉetanto pagos je la 6a de januaro,—kvankam per anstataŭanto. Kaj tio estas pli multe da laŭdo ol oni povas diri pri iuj reĝoj; ĉu ne?

El la angla tradukis (kun permeso de J. B. Lippincott Company),

HENRY W. HETZEL.

GRANDA RUĜA NAZO

Trupo iris foje Konstantinopolon.

Inter la komedioj, kiujn ĝi devis prezenti, estis unu en kiu unu el la ludontaj aktoroj havis malgrandajn nigrajn lipharojn kaj tre grandan ruĝan nazon.

Unu tagon la sultano deziris iri al la teatro, kaj (ĉar ankaŭ la sultano havis grandan ruĝan nazon) la teatra inspektoro parolis kun la direktoro de la trupo kaj diris al li:

"Bonvolu diri al tiu aktoro, ke en la hodiaŭa prezentado, li ludu sian rolon sen la artefarita nazo, por ke Lia Sultana Moŝto ne kredu ke oni volas moki al li la vizaĝon."

"Mi devas vin averti," diris la direk-

toro, "ke la aktoro ne surmetas artefaritan nazon."

"Kio? Ĉu vere? Ĉu tia nazo estas lia propra?"

"Jes, tute certe, sinjoro."

Aŭdinte tion, la inspektoro gratis al si la frunton, serĉante ian rimedon, kaj fine li diris:

"Bone; mi kredas, ke mi tion povas aranĝi."

"Kiamaniere?" respondis la direktoro.

"Tial ke la nazo de la aktoro estas lia propra, ordonu ke li surmetu alian artefaritan kiu estas pli malgranda."

El la kataluna tradukis

SALVADOR ALSINA,
Barcelono, Hispanujo.

La Du Ĉekoj

LA Esperanta Societo en M— estas unu el la plej firme starigitaj, unu el la plej progresemaj, kaj sendube, unu el la plej sukcesplenaj societoj ie ajn troveblaj. Ĉion ĉi, tion mi jam de longe sciis—kiel vi ankaŭ, karaj gesamideanoj, ĉar ĝia famo estas tutmonda,—sed mi devas diri ke, se mi estus aŭdinta nenion ajn pri ĝi, mi ne estus pli surprizita ol mi estis kiam mi la unuan fojon vizitis ĝin.

La prezidanton de la societo en M— mi renkontis ĉe la antverpena kongreso, kaj dum la neforgeseblaj tagoj, kiujn mi pasigis en la belega belga urbo—multe el ili kune kun li,—mi bone konatiĝis kun tiu estiminda sinjoro. Je nia disiĝo li insiste petis ke mi nepre vizitu M— kiel eble plej baldaŭ, kaj tiris de mi certan promeson ke mi tion faros. Tiel sekvis ke antaŭ ne longe (precize, antaŭ du monatoj) mi pakis mian valizon kaj en-vagoniĝis por veturi al M—.

Mi antaŭarangis mian viziton tiamaniere ke mi povos ĉeesti monatan kunvenon de la societo, kaj jen mi estis, tri horojn post mia enveno en la urbeton, eniranta la societan kunvenĉambron kune kun la prezidanto.

La amplekso, la luksego kaj la ĝenerala allogeco de la ĉambro en kiun ni enpaŝis tute mirigis min. Kutimite vidi malgrandajn kaj tre ordinarnajn ĉambrojn kie esperantaj societoj kunveniĝas,—bedaŭrinde la riculoj ne multe partoprenas en nia afero,—mi ne povis malhelpi ekkrii de surprizo je tio, kion mi vidis.

“Ĉu efektive ĉi tiu estas via ĉiama kunvenejo?” mi demandis al mia kunulo.

“Vere, jes,” li respondis ridetante. “Ĉu ĝi plaĉas al vi?”

Tro okupate por respondi, ĉirkaŭrigardante ĉien, mi nur jese balancis la kapon.

Ni staris en granda salonego. Luksege meblita ĝi estis, je ledkovritaj seĝoj kaj benkoj, je dika velura tapiŝo sur la planko, kaj kun diversaj ornamaĵoj ĉi tie kaj tie. Bonguste aranĝitaj sur la muroj estis standardoj de ĉiuj nacioj, inter kiuj la standardo de la verda stelo

tenis la ĉeflokon. En unu niĉo staris bela marmora busto de Doktoro Zamenhof, kaj ĉie troviĝis portretoj de eminentuloj de Esperantujo. Sur la muro super la prezidanta seĝego, mi legis la bonkonatan linion, elfaritan el oraj literegoj:

En La Mondon Venis Nova Sento.

Ĉirkaŭstaris en la salonego pli ol cent homoj, geesperantistoj, anoj de la societo, kaj mi treege kontentiĝis, aŭskultante ilin dum ili interparolis, ĉar mi rimarkis ke ili parolis ne nur *pri* kaj *pro* Esperanto,—kiel oftege ĉe similaj kunvenoj,—sed efektive *per* ĝi.

Ni paŝis en flankan ĉambreton, la librejon. Jen troviĝis legotabloj, skribotabloj, libroŝrankoj, kaj ĉiaj aĵoj, kiaj kutime apartenas al bone provizita libroĉambro. Disigitajn sur la tabloj, kaj pendantajn sur ĵurnalotenilo, mi vidis multajn gazetojn esperantistajn.

“Jen,” diris mia gvidisto, kondukante min en alian ĉambron, “estas nia manĝejo. Vi scias, Sinjoro, kiel necese estas, se ni esperas sukcesigi tian societon, kia estas nia, havi lokon kie la virinoj povas elverŝi la teon kaj disdoni kukojn. Kaj jen,” irante aliĉambren, “estas alia necesajo, la fumĉambro,—por la viroj. Tien vi vidas unu el la kursĉambroj, kaj ĉi tien alian. Nun ni iros en la salongon kaj aŭskultos la programon.”

Mi sidiĝis laŭ lia invito, kaj dum la sekvinta horo kaj duono mi aŭskultis la plej interesan kaj allogan esperantan programon, kiun mi iam aŭdis. Okazis kantoj, alparoladoj, deklamoj, diskutoj kaj debato. Je la fino de la programo la prezidanto ree alvenis al mi.

“Ĉu ni iom amuzis vin?” li demandis.

“Sinjoro, ĉio plaĉis al mi, cio. Nun vi sciigos kiel scivolema mi estas pri la historio de via societo. Klare mi vidas ke vi aŭ havas kiel anojn riĉegulojn, aŭ iu faris al vi grandan mondonacon. Mi petas ke vi diru ĉiom rilate al ĝi.”

“Ha, tio estas la devo de Fraŭlino Fiŝer,” li diris ridante. “Atendu, kaj mi parolos al ŝi pri vi kaj via scivolemeco.”

Li foriris, kaj baldaŭ revenis, akompate de juna virino, kiun li konatigis kun

mi—Fraŭlino Fiŝer, Sekretariino de la societo. Li sciigis al ŝi miajn demandojn pri la historio de la societo; kaj, atendinte ĝis kiam ni komencis interbabiladi, lasis nin.

Si estis ĉarmega junulino. Mankas al mi sufiĉaj vortoj por ĝuste priskribi ŝian ĉarmon kaj allogecon. Ŝia amikema maniero, ŝia sprita kaj vigla parolo, tute hipnotigis min, tiel ke—sed mi devas antaŭen iri al ŝia rakonto:

* * * * *

“La historio de nia societo, Sinjoro, la priparolinda parto, estas entenata en la historio de du bankĉekoj. Rakontante la bankĉekan historion, mi sciigos ĉion; ĉar antaŭ la okazintaĵo rilatanta la du ĉekojn, nia societo estis tre malgrava afero; ĝi similis cent aliajn esperantajn societojn kiuj, senergiaj, neviglaj, duonmortaj, ekzistas pli nome ol fakte.

“Loĝas en nia urbeto maljuna, senhara fraŭlo kiun unue mi devos priskribi al vi. Kompreneble, Sinjoro, vi komprenos ke kiam mi diras al vi ke li estas maljuna, senhara fraŭlo, mi nur parolas laŭkutime, ĉar efektive li ne estas tre maljuna; li nur havas tridekelke da jaroj; kaj li ne estas tre senhara. Sed, kiel vi scias, preskaŭ ĉiam oni nomas needzigitan viron ‘maljuna fraŭlo’ se li havas pli ol tridek jarojn, kaj ĉiam oni nomas lin ‘maljuna, senhara fraŭlo’ se li ne havas hararon simile al novlanda hundego. La vero pri la sinjoro estas, ke li ŝajnas tre alloga junulo, kaj se li volas resti senedza, tio estas, laŭ mia opinio, lia propra afero.

“Lia nomo estas Frederiko Longman. Profesie li estas advokato, sed li okupas sin je la leĝo nur por pasigi la tempon kiam li ne estas alie okupata. Lia ĉefa plezuro estas elpensi novajn maŝinaĵojn; kaj per ĉi tia labormetodo li gajnas la plimulton da sia mono. Li ne estas riĉulo, kvankam (kiel ĉiu persono, kiu konas lin, bone scias) li posedas la kapablecon riĉigi sin kiam ajn li volas. La malŝparemo estas lia plej grava kulpo; ĉiam estas lia monujo senenhava pro liajn sensencajn elspezojn, lia senzorga donacado, kaj lia pruntedonado al amikoj.

“Nu, kiam ni ekstarigis nian esperantan societon, antaŭ kvar jaroj, ni kompreneble atentigis la aferon al Sinjoro Longman, kaj invitis al li ke li aliĝu al

la societo kaj komencu kun ni studadi la internacian lingvon. Entuziasme li aprobis nian ideon, senhezite konsentis aniĝi, esprimis siajn korprofundajn bedaŭrojn ke pro manko da tempo, li ne povos studadi la lingvon, kaj tiam malplenigis sian monujon por helpi la aferon, donacante kvardek dolarojn. Tiel agente, li forgesis la tutan temon.

“Sed okaze la stenografiisto en lia oficejo estis unu el la aro kiu fondis la societon,—fakte ŝi estis la tiama sekretariino,—kaj entuziasmigite kiel ŝi estis, ŝi per senĉesa babilado pri Esperanto ne permesis al Sinjoro Longman forgesi ke Esperanto ekzistas, kaj ke li estas ano de la societo. Bonanime li aŭskultis ŝiajn vortojn, laŭdante aŭ moketante ŝiajn provojn paroli la novan lingvon. Tiel ĝentila li estis ke kiam la senfina babilado lin tedis, li ne plendis sed nur diris, ‘Ho-hum! Kiel malfreŝa estas la aero en ĉi tiu ĉambro; mi devas eliri kaj fari promenadon.’

“La unua jaro de la societo estis senesperiga tempo por ni ĉiuj. Ni firme kredis, je la komenciĝo, ke tre baldaŭ ni venkos la mondon, ke ĉiuj homoj iĝos esperantistoj, sed ve, tre baldaŭ ni ekkomprenis ke voli estas pli facile ol fari. Ne nur la homoj ne aliĝis pligrandnombre al la societo post la komenca kunveno, sed eĉ tiuj, kiuj jam aliĝis, forrestis de la kursoj kaj kunvenoj. La societo estis preskaŭ mortinta. Restis nur dek el la cent kaj pli multaj, kiuj tiel entuziasmege komencis studi. Kion fari? Ĉu ni disiĝos? Ĉu ni konfesos al la mondo ke ni malsukcesis? Ĉe unu kunveno leviĝis Sinjoro B— kaj donis al ni siajn opiniojn pri societaj aferoj.

“‘Gesamideanoj,’ li diris, ‘la grandega bezono de ĉi tiu societo je la nuntempo estas mono. Ĉu vi aŭdas? Mono. Ne forgesu,—mono! Je ĉiaj celoj mono estas la plej mirinda, plej fortega, plej grandega sukcesigilo en la mondo. Mono estas ĉio! Nur mankas al ĝi unu litero kaj ĝi fariĝus *mondo*, signifigilo de sia tuteco. Donu al ni monon, kaj ni sukcesigos ĉi tiun societon! Donu al ni sufiĉe por lui allogajn ĉambrojn, aĉeti luksegajn meblarojn, enstarigi legotablojn kaj librojn kaj ĵurnalojn; sufiĉe por ke ni povu havi specialan ĉambron kie la virinoj povos elverŝi la teon, kaj alian ĉambron kie la viroj povos fumi,—

kaj homoj alvenos al ni grandamase. Unuvorte, ni devas havi allogilojn krom la studado mem, antaŭ ol ni povos atendi grandan sukceson por nia afero.'

"'Trafte dirite!' ni unuvoĉe ekkriis, 'Sed kion fari? Kiel ni povos obteni ĉi tiun deziratan, ĉi tiun bezonatan monon?'

"'Ni ĉiuj eliru kaj penu kolekti ĝin, petante al niaj amikoj, al niaj konatoj, al la komercistoj de nia urbeto,' respondis nia alparolanto entuziasme. 'Ni ne haltu en nia laboro ĝis kiam ni estos sukcesintaj.'

"Ni decidis sekvi lian konsilon. La morgaŭan tagon ni iĝis kvazaŭ gealmozpetantoj.

"La rezultato? Ho, ĝuste tio, kion oni atendus. Multaj ridis, kelkaj mokis, iuj plendeme donacis malgrandajn sumojn.

"Nia tiama sekretariino kiu laboris en la oficejo de Sinjoro Longman,—kiel mi jam diris,—faris nenion. Rememorante ke jam Sinjoro Longman donacis grandan sumon, kvardek dolarojn, por la afero, ŝi ne kuraĝis ree peti, de li; kaj dum la ceteraj sin okupis, ŝi restis silenta.

"Je tiu tempo Sinjoro Longman multe interesiĝis pri aviado; kaj naskiĝis en lia koro grandega deziro flugi. Preskaŭ la tutan tempon li legis pri la nova sporto, trastudante katalogojn, kaj farante vojaĝojn al proksimaj urboj kie okazis aviadaj kunvenoj. Ĉe unu el tiuj li konatiĝis kun fama aviadisto, kiu permesis al li fari kun si flugadon. Freneze entuziasmigite, Sinjoro Longman hejmen revenis anoncanta al siaj amikoj ke baldaŭ li flugos per sia propra maŝino; ke li intencas aĉeti aeroplanon.

"Ĉi tiu anonco ne plaĉis al lia stenografiisto. Ŝi altestimis sian dunganton, ŝi multe valoris lin kiel amikon, kaj la penso ke li intencas riski la vivon inter la nuboj treege maltrankviligis ŝin. Ŝi kuraĝis kontraŭstari lian malsaĝan intencon sed li nur mokete respondis, dirante ke la temo estas tute neargumentebla, ke li nepre flugos, kaj baldaŭ.

"Si devis skribi multe da leteroj al vendistoj kaj fabrikistoj de flugmaŝinoj dum la sekvintaj tagoj. Sinjoro Longman faris preskaŭ nenion dum tiuj tagoj. Li nur diktis leterojn petantajn prezojn, vendkondiĉojn, katalogojn, klarigojn, k. t. p.

"Fine li elektis la maŝinon kiun li in-

tencas aĉeti. La vendisto komence postulis 16,000 spesmilojn, sed post multe da leterskribado pri la afero kaj multe da kontraŭ-proponoj inter la aĉetonto kaj la vendonto, Sinjoro Johano Barnes, la posedanto de la maŝino konsentis liveri ĝin al Sinjoro Longman por 10,000 spesmiloj.

"Sinjoro Longman eksaltis pro ĝojo, kiam li ricevis tiun respondon de Sinjoro Barnes. 'Vivu la flugarto!' li ekkriis. 'Baldaŭ vi vidos min konkursantan kun la agloj! Baldaŭ vi vidos min suprenirantan supren, supren, ĝis la nuboj mem! Vivu la flugmaŝino!'

"Rimarkante kiel volonte ŝia dunganto elpagos 10,000 spesmilojn por tia sensencaĵo, la stenografiistino kuraĝis alparoli al li pri la financaj aferoj de la esperanta societo. Ŝi sciigis al li la penojn de la gesocietanoj rilate al la kolektado de granda sumo da mono uzota por antaŭenpuŝi la esperantan movadon, kaj demandis al li ĉu li mem ne volas helpi ilin.

"'Certege, certege!' li respondis gaje. 'Ĝi estos plezuro al mi donaci. Preparu du ĉekojn, unu por 10,000 spesmiloj pagotaj al Sinjoro Barnes, kaj unu por 200 spesmiloj pagotaj al la kasisto de via societo. Samtempe skribu letereton al Sinjoro Barnes dirante: Jen mi havigas al vi ĉekon por 10,000 spesmiloj. Tuj sendu al mi la flugmaŝinon. Kiel eble plej multe rapidigu ĝin. Nun, mi devas eliri por vidi amikon. Kiam mi revenos mi subskribos la du ĉekojn. Ĝis revido.' Kaj li elkuris el la oficejo.

"Nu, kiam la stenografiistino preparis la du ĉekojn, ŝi rimarkis la similecon inter la nomoj de la du ricevontoj, ĉar la nomo de nia kasisto estis Johano Barnes, kaj la nomo de la maŝinvendisto, kiel mi jam diris, Johano Barnes. Sed nemulte pripensante la aferon ŝi finis la skribadon kaj atendis la revenon de Sinjoro Longman.

"Kiam li reeniris la oficejon li tre rapidis. 'Kie estas la ĉekoj kaj la letero al Sinjoro Barnes? Mi devas foriri tuj. Mi ĵus ellernis ke morgaŭ en A— okazos granda aviada kunveno, kaj mi iros tien hodiaŭ nokte. Mi forrestos tri tagojn. Kiam mi revenos mia flugmaŝino atendos min. Kie estas la plumo?' Ekkaptante ĝin li surskribis sian nomon sur la du ĉekojn kaj sur la leteron, ekprenis siajn veston kaj ĉapelon, kaj

rapidegis el la ĉambro, kriante posten, 'Ĝis revido.'

"La stenografiistino enmetis la ĉekojn kaj la leteron en iliajn respektivajn kovertojn kaj poŝtis ilin. Kun la ĉeko por la societa kasisto ŝi sendis mallongan noton sciigantan al li ke jen donaco de Sinjoro Longman.

"Nun Sinjoro, kiel okazis ke tiu junulino intermiksitis tiujn du ĉekojn; kiel okazis ke ŝi skribis la nomon de Sinjoro Johano Barens sur la ĉekon por 10,000 spesmiloj, kaj la nomon de Sinjoro Johano Barnes sur tiu, por 200 spesmiloj, anstataŭ kontraŭe kiel devus esti; kaj kiel okazis ke nek Sinjoro Longman rimarkis la eraron kiam li subskribis ilin, nek ŝi kiam ŝi poŝtis ilin, mi tute ne povis diri. Okazis, kaj tio estas ĉio. Nia kasisto ricevis 10,000 spesmilojn; la flugmaŝinisto ricevis 200.

"Laŭ la diroj de tiuj, kiuj konas la faktojn, nia kasisto preskaŭ mortfalis kiam li malfermis la leteron kaj vidis la ĉekon, kaj tiam li preskaŭ mortigis sin kuregante al la banko por obteni la monon. Senhalte li elserĉis la anojn de nia aga komitato, kaj ili, frenezigante same kiel la jam tute freneza kasisto, kuniris kun li por elspezi tiujn 10,000 spesmilojn. Ĉirkaŭrigardu kaj vi povas vidi kiel ili sukcesis.

"Sinjoro, vi ne povas imagi la teruran timon de tiu kompatinda stenografiistino kiam ŝi eltrovis la eraron, kiun ŝi estis farinta. Vi ne povas imagi la suferadon, la tremadon, la ploradon, kiujn ŝi travivis en tiuj tri tagoj, dum ŝi atendis la revenon de sia dunganto. Ŝi estis en la plej profunda abismo de la malespero. Ŝi malbenetis Esperanton, ŝi malbenetis flugmaŝinojn, ŝi malbenetis tiun dikan kasiston, tiel avidegan ke li ne povis atendi unu momenton antaŭ ol elspezi tiun monon; ŝi malbenetis ĉion. Tiel oni diras. Kompreneble,—sed mi antaŭen iru.

"Sinjoro Longman revenis, gaja kaj ridante kiel ĉiam. Li ne rimarkis la palan vizaĝon de sia stenografiistino, ŝiajn tremetantajn manojn, kaj timoplenajn okulojn. Li sidiĝis ĉe sia skribotablo. Inter multaj leteroj, restis tie unu de la flugviro. Li prenis ĝin kaj disŝiris la koverton. Elfalis ĉeko—la ĉeko por 200 spesmiloj—kaj letereto de Sinjoro Barnes, enhavanta unu linion—'Kia ŝercemulo vi estas.'

"Je ekvido, Sinjoro Longman tralegis ĝin. Li eksaltis piedon. 'Kion signifas ĉi tio?' li per laŭtega voĉo demandis, freneze flirtante la letereton antaŭ la okuloj de la tremanta junulino.

"Kaj ŝi, preskaŭ mortinta pro timo, preskaŭ muta pro la larmoj kiuj sufokis ŝin, klarigis ĉion al la kolerplena viro, kiu staris antaŭ ŝi simile al iu minacanta giganto kaj atendis ŝiajn vortojn.

"Kiam ŝi finis sian rakonton li diris nenion vorton. Preninte sian seĝon, li metis ĝin apud la malfermata fenestro, kaj en ĝin sidiĝis. Tiam li komencis fumi longajn, nigrajn cigarojn. La aero ĉirkaŭ li bluiĝis, kaj ankoraŭ li fumadis, ĉiam silentante. Kiam superflugis super la strato aro da kolomboj, li rigardis ilin sopire kvazaŭ li enviis al ili tiun kapablon trairi la aeron kaj travojaĝi la nubojn. Kaj ankoraŭ li fumadis kaj ankoraŭ li silentis.

"'Adiaŭ, Sinjoro Longman,' diris voĉo malantaŭ li.

"Li turniĝis en sia seĝo kaj vidis la stenografiistinon gantita kaj ĉapelita, preta por foriri en la straton.

"'Kial adiaŭ?' li demandis scivoleme.

"'Sinjoro, mi bone scias ke mi eraris nepardoneble,' respondis la junulino per tremetanta voĉo. 'Mi ne restos por pli ĝeni kaj maltrankviligi vin. Mi forlasos vin. Adiaŭ.'

"Fraŭlino, demetu tiun ĉapelon kaj tiujn gantojn,' li diris firmvoĉe, 'kaj sidiĝu. Mi havas multe da leteroj por skribi kaj ni devas komenci.' Li leviĝis kaj iris al sia skribotablo. 'Pri ĉi tiu flugafero forgesu. Ĝi estas nura bagatelajo. Kiu scias,—eble mi plilonge vivos sen aeroplano; eble mi estus falinta el la nuboj; eble mil aĵoj. Forgesu ĉion. Vivu Esperanto! Ne utilas plori pro lakto disversita. Sed diablo! Nur pripensu—10,000 spesmiloj por Esperanto! Ho mia kor!' Kaj lia gajega ridego sonis tra la ĉambro.

"Sinjoro, kiam mi aŭdis tiun gajan ridadon—"

"Kiam vi aŭdis!" mi ekkriis, interrompante ŝin. "Ha! Vi mem estis tiu junulino!"

Fraŭlino Fiŝer ruĝiĝis.

"Kia langfaletio ĉio estis!" ŝi diris ride-tante. "Jes, mi estis la stenografiistino sed mi ne intencis diri tion al vi."

"Ho, ho! Mi pensas ke mi vidas

grandan lumon," mi diris, balancante al ŝi la kapon.

"Kion signifas viaj enigmaj vortoj, Sinjoro?" ŝi demandis al mi, pli ruĝigante. "Ĉu vi sugestietas ke mi intence miksis tiujn du ĉekojn?"

"Fraŭlino, mi tion kredas," mi respondis. "La fervoro de entuziasma esperantisto estas nemezurebla. Pro Esperanto, vera entuziasmo faros ĉion. Pro Esperanto—"

"Sinjoro, sinjoro," ŝi ekkriis. "Ĉu efektive vi pensas ke mi pro Esperanto agis tiel senhonte kontraŭ mia dunganto? Ĉu vi vere kredas ke mi pro Esperanto kvazaŭ ŝtelis 10,000 spesilojn de Sinjoro Longman?" Tiel demandante ŝi

rigardis min kun la okuloj plenaj je miro.

"Se ne pro Esperanto, Fraŭlino, pro kio?" mi demandis, egale miregite.

"Malsaĝegulo!" ŝi diris forpaŝante. "Pro li, kompreneble."

Esto.

* * * * *

(Al la redakcio: Du tagojn post kiam mi forsendis al vi la manuskripton "La du Ĉekoj," mi ricevis el M—— karton kiu sciigis al mi la geedziĝon de Fraŭlino Hilma Fiŝer kaj Sinjoro Frederiko Longman. Bonvole aldonu je la fino de la rakonto noton, kiu sciigos ĉi tiun interesan fakton al la legantoj de AMERIKA ESPERANTISTO.

E.

Kial Virino Venis

ASTIS nokto; kvieta, arĝenta, bonodora pro elspiraĵo de floroj. Plenluno briligis la belan ĝardenon per klara, trankvila brilo. Najtingaloj plenigis la aeron per kantoj petegantaj, allogantaj, dormigantaj; iliaj noktkantoj falis kiel ĝojo sur korojn de homoj.

Je tia nokto alvenis la Mastro por marŝi en la malvarma ĝardeno. Lian kapon ĉirkaŭis glorkrono, kiu iluminis Liajn okulojn, dum Li ridetis rigardante la ĝardenon. Malsupre sur la bordo de la rivero sidis viro tute sola, ŝajne atendante la alvenon de la Mastro.

Kiam la Mastro ekvidis la viron, Li ĉesis marŝi kaj atente rigardis ĉi tion, Sian kreiton. Tiam, la kantoj de la najtingaloj pereis en iliaj gorgoj, simile al murmuraj ventetoj nokte, dum la potenca reĝo restis ĉe la rivero.

"Leviĝu ĉi kaj ekparolu!" Li ordonis.

La viro, tremante antaŭ la Ĉionkreinto, sin levis, kaj staris, pala kaj malgaja. La floroj ekstremetis sur siaj trunketoj; la nimfeoj klinsalutis al la akvo, kaj la luno, supre veturadante, disĵetis blankajn lumetojn, kiel diafanan vualon de gloro.

Teruro larĝigis la okulojn de la viro dum li timege ekkriis:

"Ne min mortigu, ho Dio! La floraĵo de via animo mi estas; Ĉin mi petegas, min sparu!"

"Kion vi deziras?" demandis la Dio per voĉo simila al plej dolĉa muziko.

"Mi tre malkontentiĝas, ho Dio!" la viro respondis.

Post momento da silento, la Mastro levis la okulojn al la steloj. La najtingaloj mallaŭte ekmuzikis siajn liutojn; la floroj elsendis pli dolĉan odoron dum la Dio profunde enpensiĝis.

Post kelke da tempo Li ree demandis:

"Ĉu vi deziras loĝi sur la montoj, kies rebrilegantaj neĝhavaj suproj la luno lumigas per malŝparema lumo?"

"Ne, la sunbrilon mi tre amas, kaj la varmecon, ho Dio!"

Ĉu mi konstruu por vi palacon ĉe la fundo de la rivero?"

"En la akvo estas vivantaj estaĵoj; ilin mi ja timas, ho Dio!"

"Ĉu vi deziras loĝi tre malproksime, en la kavernoj?"

La Mastro klinis la kapon sur la manoj; la viro riverence staris antaŭ Li tremante kaj timante.

"Kion vi do volas, ido mia?" la Dio kun tre granda boneco ree demandis.

Ĉe tiu tempo, matenruĝo estis vekanta la ĉielon oriente; La rivero, la palmoj, kaj la nimfeoj estis orumataj per roza lumo. Birdoj de frumateno vekis la tagon per malproksima kanto, dum la viro, humile levante la kapon kaj okulojn, respondis:

"Ĉiam mi pasigas ĉi tie la tempon tute sola, nur kun floroj kaj birdoj; ho ve! mia Dio, mi sentas la foreston de kunulo."

Tiam, li eksilentis kaj profunde klin-salutis.

La Mastro tuŝis la viron per nur unu vorto, kaj tuj li falis en profundan dormadon, kiu daŭris la tutan tagon.

Estis nokto ree. La florojn lulis karesaj ventetoj; la luno malsupren rigardis per arĝento lumo, kiam la viro malfermis siajn okulojn.

Timeme staris antaŭ li virgulino tiel dolĉa kaj mirinda kiel la plej bela floro, kiu floradas. En ŝia neĝblanka brusto

batis koro de flamo, kvankam ŝiaj lipoj tremetis kiel ĉe infano timigita.

La vizaĝo de la viro fariĝis radiluma. Li levis sin ĝoje, sed povis rememorigi nenian vorton por paroli al ŝi, krom ĉi tiuj—

“Ĉin mi amas!”

Tiam, kviete kiel somera tago, trankvile kiel la supraĵo de la rivero, la virgulino ridetis al li ĝoje, kaj la viro kontentiĝis.

ALICE L. HARMON.

La Nomo de Mario

Diru min, ĉarmo de la junularo,
Kion vi juĝas esti plej laŭdinda
Inter la revoj? Kion plej aminda
Sur la ĉielo, tero kaj en maro?

Klare, malkaŝe, mia opinio
Estas konvinko: mia rava celo
Sur la aero, maro kaj ĉielo,
Estas la dolĉa nomo de Mario.

Kaj inter ĉiuj floroj kaj aromoj
Nin ĉirkaŭantaj por la Dia amo,
Kiu vin ravas pro la sia famo?
Kiu, vi kredas esti ties nomoj?

Mi plej sincere diros nun pri tio,
Ke la parfumo plej bela kaj rava,
Plej bonodora, kaj plej odorhava,
Estas la dolĉa nomo de Mario.

Kaj inter ĉiuj ruĝegaj diantoj,
Rozoj, konvaloj, mirtoj kaj jazmenoj,
Kaj ĉiaj floroj el ĉiuj gardenoj,
Kiu plej bela estas, ol lekantoj?

Jen senescepte mia simpatio:
La plej belega el ĉiuj koloroj,
Pli nuancita, ol nuancaj floroj,
Estas la dolĉa nomo de Mario.

Mi vin demandas, kvankam vin lacigos,
Ree, respondu: en la kreitaro,
Kiu estaĵo inter la homaro
Ĉian belecon en si mem kunigas?

Kio, brilanta pli ol suno, kio
Plena je gloro de l'ĉielo venas,
Kaj ĉiajn virtojn en si mem entenas?
Estas la dolĉa nomo de Mario.

PASTRO MARIANO MOJADO

LA REVADO.

La krepuska horo! La horo de revoj kaj revadoj, kiam oni ĝojas sidi antaŭ la fajro, kaj, rigardante la ruĝajn kaj flavajn flamojn, vidi la preterpasantajn bildojn de karuloj de antaŭ longa tempo.

Tiel mi sidis unu vesperon, kaj tiel mi ekvidis la figuron de kolego kaj amiko de mia juneco.

Ree mi vidas la lumon de espero kaj kuraĝo en liaj belaj brunaj okuloj; ree mi vidas lian radiluman rideton. Tiam la viva aperiaĵo malaperis, kaj mi denove

lin rigardis,—malvarma kaj pala, mortinta.

Tro doloriga fariĝis la revado, sen-volaj larmoj plenigis miajn okulojn; kaj ĝoje mi aŭdis la pordon malfermata kaj rekonis la voĉojn de miaj infanoj. Ernesto, mia eta Ernesto, samnoma kiel mia kolego, staris antaŭ mi; Katrino, mia filineto, sidiĝis sur miaj genuoj; kaj ambaŭ gaje babilis.

La revado finiĝis. Tiamaniere ĉiam la estanta feliĉo venkas estintan malfeliĉon, kaj realaĵo forpelas revojn.

LOUISA S. WEIGHTMAN.

Book Reviews

These reviews are published for the information of esperantists who wish to keep up to some extent with the new literature in Esperanto. Kindly note the contents of the reviewer's description, and the price, so that you may know just what to order, and just how much money to send. If you do not find described any book which you think you would like, refer back to the reviews in preceding issues of AMERIKA ESPERANTISTO, for it is seldom that other material is permitted to crowd out this department. You will receive prompter service by so doing, than if you write "send me a few new books, with bill."

LA LASTA USONANO, by J. W. Mitchell, translated by Lehman Wendell. 46 pages. 10 cents, postpaid. (No. 20 of the Esperanta Biblioteko Internacia.)

This book will be read with pleasure by all who enjoy delicate humor and sarcasm. The original is by the founder and long-time editor of *Life*, and his keen strokes in ridicule of certain human characteristics are thoroughly enjoyable, although it is quite possible that foreign readers will take as solemn truth many a gibe herein, and amuse the *Usonanoj* by their too ready credence. The translator, one of the council of the Esperanto Association of North America, is already favorably known because of his work "Sub la Meznokta Suno," which attractive book we trust is already to be found in the library of the majority of esperantists in this country.

ELIRO, translated by Dr. Zamenhof. 99 pages. 65 cents, postpaid. This translation of Exodus will be welcomed as adding another book to the books of the Bible which we are gradually able to obtain in Esperanto, in Dr. Zamenhof's translation.

MAZEPPA, by Juljusz Slowacki, translated by Antoni Grabowski. 90 pages. 65 cents, postpaid.

A work by one of the greatest Polish poets, translated by one of the favorite Esperanto poets, this five-act tragedy is

of peculiar interest as the play selected for presentation at the coming Eighth International Esperanto Congress next August in Cracow. Read it by all means, whether you are planning to see it played in Cracow or not!

SPIRITA JUVELARO. A Catholic prayer-book, translated from the Dutch by "P. P. Pastro," with the *imprimatur* of the Bishop of Roermond. 292 pages. With red edge and black cloth binding, 50 cents, postpaid. With gold edge silk marker and black flexible leather binding, 80 cents, postpaid.

This exceedingly attractive little book is a delight to the eye, as well as worthy from other points of view; and is just the thing for that present you have been intending to make your Catholic friend, in addition to being the sort of a book you like to have in your own collection of *esperantaĵoj*.

HALKA, an opera in four acts. Text by Włodzimierz Wolski. Music by Stanisław Moniuszko. Translated from the Polish by Antoni Grabowski. 38 pages. 30 cents, postpaid.

This opera by one of the most famous Polish composers, with text by one of the most talented writers of the younger Polish literateurs, is not merely a melodious presentation of "the Polish soul," and of intrinsic interest as such, but will receive special attention from all esperantists because it has been chosen for presentation at the coming Eighth Congress next August, in Cracow, and will be the *first Esperanto Opera*. Every one should therefore familiarise himself with the text, as here given in the excellent Esperanto we have come to expect from Professor Grabowski.

PORTRETO, by N. V. Gogol, translated from the Russian by Dr. Andreo Fišer. 85 pages. 35 cents, postpaid.

A thoroughly entertaining story, from an author already introduced to esperantist readers through Dr. Zamenhof's translation of the political comedy "La Revizoro." Dr. Fišer, the translator, is

an indefatigable propagandist and writer whose name is more or less known to all who interest themselves in the history of the Esperanto movement.

ANTAŬEN KUN KREDO, the Literary Yearbook of *Pola Esperantisto* for 1911. 205 pages. 80 cents, postpaid.

This very attractive book of fourteen stories or articles, by such translators as Kabe, Grabowski, and others of note, mostly from the Polish, save one from the Sanskrit and two which are original in Esperanto, furnishes excellent material for reading, especially for Americans, and is to be cordially recommended.

FABIOLA, by Cardinal Wiseman. Translated by E. Ramo. Illustrated. 422 pages. \$1.00 postpaid.

An interesting historical novel, dealing with the Christians in Rome at the end of the fourth century. The book is attractively printed, and the name of the translator makes further comment unnecessary. To be able to purchase books of such length as this is a very gratifying evidence of the steady growth of the Esperanto movement, and the number of large books is rapidly on the increase, although the tiny four or five page "noveleteto" continues to appear.

LEGENDOJ, by A. Niemojewski. Translated by Br. Kuhl. Neatly bound. 232 pages. 70 cents, postpaid.

A collection of twelve short stories from the Polish of a prominent writer, all dealing directly or indirectly with the life of Jesus, whose name, however is nowhere mentioned outright. A two-page foreword by Prof. Grabowski adds to the interest of this valuable addition to Esperanto literature.

WEBSTER'S NEW INTERNATIONAL DICTIONARY. (See advertising pages.)

Esperantists will note with pleasure the excellent definition of Esperanto given in this admirable new dictionary, as well as the fact that Dr. Zamenhof's name is included in the biographical list of noteworthy persons at the back of the book. Follow the example of the American Esperantist Company, and use this dictionary exclusively.

ELEKTO EL GERMANA KANTTREZORO DE ERK. Translation made by members of the German Esperanto Association. 48 pages. 50 cents, postpaid.

This collection contains the words and music of thirty-seven popular songs, and will be welcomed by all who enjoy singing old favorites in Esperanto. A German translation and index accompanies the Esperanto.

ESPERANTO-KALENDER, 1912. Arranged by E. Stark. 10½x6 inches. 75 cents, postpaid.

A sheet for each day in the year, with a book cover provided in which afterwards to place the detached leaves, so as to preserve them in readable shape. The first month's pages contain Esperanto lessons, in German, but the non-German esperantist will also like the calendar, after he has gotten through with January, and started in on the reading matter provided for the rest of the year.

INTERNACIA OFICIALA UNIVERSALA KOMERC-ADRESARO. Compiled by L. Schlaf. 100 pages. \$1.00 postpaid.

In what sense this book is "official" does not clearly appear. The information given therein concerning esperantists in America is wholly untrustworthy, and in some instances quite laughable. Possibly the lists of European esperantist organizations are more reliable, but a strong presumption to the contrary is established by the errors elsewhere, and so the only comment possible is "caveat emptor."

LA KATO, by Dr. Johano Rajberti. Translated by A. Tellini. 105 pages. 20 cents, postpaid.

A clever essay from the Italian, which reads smoothly, and will be thoroughly enjoyed for its delicate sarcasm and skilful handling of the proposition.

LA BLONDA EKBERTO, by L. Tieck. Translated by Dr. W. Fischer. 30 pages. 20 cents, postpaid.

A fairy tale reminding one of the Brothers Grimm. Barring a few infelicities in language, it is quite a readable little book.

Book Department

Prices given are net. When postage is given after net price, this amount must be included in remittance. Terms, cash with order. No exchange on local checks. One-cent stamps accepted for small amounts. Address all letters and make all remittances payable to AMERICAN ESPERANTIST CO., WASHINGTON, D. C.

TEXT BOOKS

(To secretaries of Esperanto Clubs, to Organizers and Agents, the American Esperanto Book will be sold at a discount of 25% if five or more copies are purchased at one time. Clubs and classes using other text-books, whether in English or other language, will be allowed a discount when a number of the same book is ordered at one time. Amount of discount varies with the book and quantity desired, and will be stated upon request giving this information.)

- AMERICAN ESPERANTO BOOK, Arthur Baker, cloth ***1.00.
 COMPLETE GRAMMAR OF ESPERANTO, Ivy Kellerman, A. M., Ph. D., cloth **1.25.
 ESPERANTO AT A GLANCE, Privat, paper \$.15.
 ESPERANTO IN FIFTY LESSONS, Edmond Privat, cloth *.50.
 ESPERANTO FOR THE ENGLISH, Franks & Bullen, cloth *.50.
 ESPERANTO SELF-TAUGHT, Wm. Mann, cloth *.50.
 INTRODUCTION TO ESPERANTO, Arthur Baker, **.08, dozen **.60.
 LA ESPERANTA KUNULO, J. W. Wood, *.25.
 LESSONS IN ESPERANTO, Geo. W. Bullen, paper *.25.
 STUDENT'S COMPLETE TEXT-BOOK, J. C. O'Connor, cloth *.50.
 THE ESPERANTO TEACHER, Helen Fryer, paper **.20.

DICTIONARIES

- ESPERANTO-ENGLISH, Motteau, boards **.60, postage .05.
 ENGLISH-ESPERANTO, Hayes and O'Connor, boards **.60, postage .05.
 ENGLISH-ESPERANTO, J. Rhodes, 600 pages, cloth *2.00.
 VORTARO DE ESPERANTO, Kabe, cloth *1.10, postage .10.
 PLENA VORTARO, Esperanto-Esperanto kaj Esperanto-Franca, E. Boirac, 2 vols., paper, each volume *1.15, postage .09; supplement *.40, postage .05; both volumes and supplement bound together *3.50, postage .23.
 ENCIKLOPEDIA VORTARETO ESPERANTA, Ch. Verax, bound *1.65, postage .15.

GENERAL LITERATURE

- A...B...C... (Orzesko), Ender, *.15, postage .02.
 ADVOKATO PATELIN (Brueys, Palaprat), Evrot, *.20, postage .02.
 ALADIN aŭ LA MIRINDA LAMPO, Cox, *.16, postage .02.

- ALICIO EN MIRLANDO (Carroll), Kearney, paper, .30, cloth .70, postage .05.
 AMA BILETO (Balucki), Ender, .15.
 ANGLA LINGVO SEN PROFESORO (Bernard), Moch, *.27, postage .03.
 ASPAZIO (Svjentohovski), L. Zamenhof, *.65, postage .07.
 L'AVARULO (Moliere), Meyer, *.20, postage .03.
 AVE PATRIA, MORITURI TE SALUTANT (Reymont), Dr. Leono Zamenhof, .12, postage .02.
 LA BARBIRO DE SEVILLA aŭ la Senefika Antaŭzorgo (Beaumarchais), Meyer, *.28, postage .02.
 LA BATALO DE L' VIVO (Dickens), Zamenhof, paper *.30, postage .03, bound *.60, postage .04.
 BILDOLIBRO SEN BILDOJ (Andersen), Lederer, bound .30, postage .03.
 BLINDA ROZO (Conscience), Van Meikebeke, .30, postage .04.
 BRAZILIO, Backheuser, .35, postage .04.
 BUKEDO, Charles Lambert, 157 pages, paper *.55, postage .05.
 CIKADO ĈE FORMIKOJ (Labiche and Legouve), Chaumont Esperanto group, *.18, postage .02.
 "CONSILIUM FACULTATIS" (Fredro), Grabowski, *.28, .02.
 LA DEVO (Ernest Naville), Rene de Saussure, *.48, postage .02.
 DIVERSAJ (Rosny, Lemaitre, de Maistre), Lallemant and Beau, **.40, postage .05.
 DON JUAN (Moliere), Boirac, *.40, postage .03.
 DR. JEKYLL kaj SRO. HYDE (Stevenson), Morrison and Mann, *.35, postage .05.
 EDZIGA FESTO EN KAPRI (Heyse), Meier, *.35, postage .03.
 EKZERCARO of Dr. Zamenhof, with key by J. Rhodes, paper, *.35.
 ELEKTITAJ FABELOJ (Grimm), Kabe, *.50, postage .05.
 ELEKTITAJ FABLOJ (la Fontaine), Vailant, **.22, postage .03.
 ELEKTITAJ POEMOJ (Petofi), Fuchs, *.20, postage .02.
 EN FUMEJO DE L' OPIO (Reymont), Kabe, .15, postage .02.
 EN MALLIBEREJO (Ĉirikov), Kabe, **.12, postage .02.
 EN RUSUJO PER ESPERANTO, A. Rivier, *.40, postage .05.
 EN SVISLANDO (various Swiss authors), Ramo, *.95, postage .10.
 ENEIDO (Virgil), Vallienne, *.85, postage .05.
 ESPERANTA SINTAKSO, P. Fruictier, paper ***.40, postage .05.
 ESPERANTAJ PROZAJ, various authors, paper **.70, postage .05.

- ESPERANTISTA KANTARO, Meier, *.30, postage .03.
 ESPERANTO-KANTARO, .10, postage .01.
 EVANGELIO LAŬ SANKTA JOHANO, Lowell, Grinstead & Anderson, *.08, postage .01.
 EVANGELIO SANKTA MATEO, Mielk & Stephen, **.15, postage .03.
 LA FARAONO (B. Prus), Dr. K. Bein ("Kabe"), paper, 3 vols., each **.60, postage each .10; Half morocco, complete in two volumes *4.00, postage .25.
 FATALA SULDO (L. Dalsace), E. Ferter-Cense, *.90, postage .10.
 FOLIOJ DE LA VIVO (S. Rusinol), A. Sabadell, *.30, postage .03.
 FORMORTINTA DELSUNO (Vermanderinge), Van Schoor, *.70, postage .05.
 FRAZARO, Henri de Coppet, *.30, postage .03.
 FRENEZO, Pujula, *.28, postage .02.
 FUNDAMENTA KRESTOMATIO de la lingvo Esperanto, edited by Dr. Zamenhof, paper **1.00, bound *1.40, postage .10.
 LA GASTO, Sino. Vallienne, *.15, postage .02.
 GENEZO, Dr. Zamenhof, *.52, postage .08.
 GEORGO DANDIN (Moliere), Zamenhof, *.35, postage *.03.
 GUSTAF VASA, Schmidt, *.45, postage .05.
 GIS LA REVIDO, Noble, dozen, postpaid, **.50, single copy .05.
 HAMLETO, *Reĝido de Danujo* (Shakespeare), Zamenhof, *.50, postage .05.
 HIMNARO, Butler, *.16, postage .03.
 IFIGENIO EN TAURIDO (Goethe), Zamenhof, **.60, postage .05.
 IMENLAGO (Theodor Storm), Alfred Bader, *.20, postage .02.
 INTERNACIA KRESTOMATIO, Kabe, paper *.35, postage .05.
 INTERNATIONAL LANGUAGE, *past, present and future*, Dr. W. J. Clark, *1.00, postage .05.
 LA INTERROMPITA KANTO (E. Orzesko), Kabe, *.20, postage .02.
 KAATJE (Spaak, Van der Biest, **.70, postage .05.
 LA KARAVANO (Hauff), Eggleston, .30, postage .03.
 KARMEN (Merimee), S. Meyer, *.30, postage .05.
 KIEL PLACAS AL VI (Shakespeare), Kellerman, paper ***.50, flexible green leather ***1.00, postage .05.
 LA KOLOMBA PREMIO (Dumas), Papot, ***.20.
 KOMERCAJ LETEROJ, P. Berthelot & Ch. Lambert, *.15, postage .02.
 KONDUKANTO AL LA STACIA PILKLUDO, Erik, *.25 postpaid.
 KONDUKANTO KAJ ANTOLOGIO, Grabowski, *.55, postage .05.
 LA KVAR EVANGELIOJ, Pastro Laisney, *.40, postage .06.
 LINGVAJ RESPONDOJ, Dr. Zamenhof, *.22, postage .03.
 MAKBETO (Shakespeare), Lambert, *.50, postage .07.
 MARTA (Orzesko), Zamenhof, *.95, postage .10.
 MINNA DE BARNHELM aŭ Soldato Felico (Lessing), Reinking, *.40, postage .05.
 MISTERO DE DOLORO (Gual), Pujula, **.55, postage .05.
 MISTEROJ DE AMO, Nadina Kolovrat, with portrait, .30, postage .04.
 LA MONAĤEJO ĈE SENDOMIR (Grillparzer), Meier, .30, postage .02.
 LA MOPSO DE LIA ONKLO, Chase, ***.20.
 MORALA EDUKADO de la popola infano. Baronino de Menil, .28, postage .02.
 MORITURI VOS SALUTANT (Papazjan), Davidov, .12, postage .01.
 NAŬ HISTORIOJ PRI L' AUTORITATO ("Multatuli"), J. L. Brunijn, *.18, postage .01.
 PAĜOJ EL LA FLANDRA LITERATURO, *.40, postage .05.
 PATRINO ANSERINO, Stoner, **.25, postage .02.
 PATROJ KAJ FILOJ (Turgenev), Kabe, **.70, postage .05.
 POLA ANTOLOGIO, Kabe, *.55, postage .05.
 POLIGLOTA VADE MECUM DE INTERNACIA FARMACIO, Celestin Rousseau, 1.80, postage .20.
 LA PREDIKANTO, Dr. Zamenhof, *.20, postage .03.
 PREDIKO SUR LA MONTO, John Beveridge, *.06, postage .01.
 PRI APENDICITO (Morris), Besemer, .10 postpaid.
 PROGRESADO DE LA PILGRIMANTO (Bunyan), J. Rhodes, *.40, postage .05.
 PROVERBARO ESPERANTA, M. F. Zamenhof, *.50, postage .05.
 PROZO KAJ VERSOJ, Vincente Inglada, *.55, postage .05.
 PSALMARO, Dr. Zamenhof, *.65, postage .10.
 LA RABISTOJ (Schiller), Zamenhof, **.60, postage .05.
 RAKONTO KAJ ADVENTURO, Hall & Barroll, ***.15.
 RAKONTOJ AL MIA BELULINO (Jean Bach-Sisley), Toucheboeuf, *.50, postage .05.
 RAKONTOJ PRI FEINOJ (Charles Perrault), Sarpy, *.27, postage .03.
 REGO DE LA MONTOJ (Ed. About), Gaston Moch, illustrated by Dore, *.90, postage .10.
 LA REVIZORO (Gogol), Zamenhof, *.42, postage .08.
 LA ROMPANTOJ, Pujula, illustrated, *.28, postage .02.
 SENTENCOJ DE SALOMONO, Dr. Zamenhof, *.40, postage .05.
 SHERLOCK HOLMES EN SERVO DE LA HISPANA TRONO (Vavris), Kuhn, Prochazka, **.23, postage .02.
 SUB LA MEZNOKTA, SUNO, Lehman Wendell, paper ***.35, cloth ***.60.
 SUB LA NEĜO (J. J. Porchat), J. Borel, **.30, postage .05.
 SUFERO (Camen Sylva), Lederer et al., ***.28, postage .02.
 SI KLINIGAS POR VENKI (Goldsmith), Motteau, bound, *.40, postage .05.
 TRA LA ESPERANTA LITERATURO *.30, postage .03.

TRI UNUAKTAJ KOMEDIOJ, Kotzebue, Williams Hankel, **.25, postage .03.
UNUA LEGOLIBRO, Kabe, paper, **.50, postage .05.
LA VENTEGO (Shakespeare), Motteau, bound, *.70, postage .04.
VERSAJOJ EN PROZO (Turgenev), Kabe, *.30, postage .03.
LA VIRINETO DE LA MARO (Andersen), Dr. Zamenhof, *.40, postage .05.
VOJAGO INTERNE DE MIA CAMBRO (Maistre), S. Meyer, *.20, postage .02.

ESPERANTA BIBLIOTEKO INTERNACIA

"The volumes of this series contain easy reading matter by the most famous Esperanto writers of all nations. Because of the model contents and the extremely low price they are especially to be recommended for practice courses as well as for private work, and should not be lacking in anyone's library."

Each Number .08, postage .02; ten or more numbers or copies in one order .06 each, postage for ten (.10).

- No. 1. Legolibreto, J. Borel.
- No. 2. Fabeloj de Andersen. Skeel-Giorling.
- No. 3. Bona Sinjorino (Orzesko). Kabe.
- No. 4. Rusaj Rakontoj (Mamin Sibirjak). Kabanov.
- No. 5. Don Kihoto en Barcelono (Cervantes) Fr. Pujula y Valles.
- No. 6. El la Biblio (Selections). Dr. Zamenhof.
- No. 7. El Dramoj (Selections). Dr. Zamenhof.
- No. 8. El Komedioj (Selections). Dr. Zamenhof.
- No. 9. Praktika Frazaro. J. Borel.
- No. 10-11 (double number). Japanaj Rakontoj. Cif Toŝio.
- No. 12. Reaperantoj (Ibsen). Act. 1. O. Bünemann.
- No. 13. Bulgaraj Rakontoj At. D. Atanasov.
- No. 14-15 (double number). Amoro kaj Psihe (Apuleius). Emilo Pfeffer.
- No. 16. Komerca Korespondo. J. Borel.
- No. 17. Konsiloj pri Higieno (Stolle.) J. Borel.
- No. 18. La Reĝo de la Ora Rivero (Ruskin). Dr. Ivy Kellerman.
- No. 19. Sinjoro Herkules (Belly). E. Arntz and M. Butin.

DEZIRAS KORESPONDI

- S-ro Wm. Mason, Cashier Educational Dept., Albany, N. Y.
- S-ro M. Hlopotov, N. -Tagil, Permsk., Gul., Russia.
- F. H. Battey, West Branch, Io. Ĉiam respondos.
- P S-ino H. M. Torrey, 1041 Gr. Traverse St., Flint, Mich.
- S-ro Whipple Bishop, Kahoka, Mo.
- S-ro Andres M. Oliva, Leŭtenanto Rurala Gvardio, Colon, Cuba.
- H. M. Torrey, Carrier 12, Flint, Mich. (p. k. leteroj, gazetoj).
- S-ro Stanin Dakov, Ognestrelen, Sklad, Sofia, Bulgaria.
- P F-ino M. Bowers, 1932 Crosby Ave., Fruitvale, Calif., Ĉiam respondos.

THEODOR ANDING
 BERLIN S. W. 339 BLÜCHERSTR. 33

TUTMONDA ESPERANTO ANONCEKSPEDO

Kolektas anoncojn por ĉiu ajn gazeto. Speciale por la Kongreslibro de la VIIIa Universala Kongreso de Esperanto, Krakow, 1912.

EKSPORTOFICEJO

Solvendaĵo de industriaĵoj kaj esperantaĵoj en ĉiu ajn lando kaj dum naciaj aŭ internaciaj kongresoj. Oni postulu informojn kaj prospektojn kontraŭ respondkupon.

ESTAS MALFERMITA POR LA JARO 1912
 ABONO AL LA GAZETO

„La Ondo de Esperanto“

(laŭ la adreso: Moskvo, Rusujo, Tverskaja, 26)
 Dum la IV-a jaro de sia regula funkciado „La Ondo“ senpage donos al siaj abonantoj, **krom 12 n-roj** (16—20 paĝaj) la speciale por tiu celo tradukitan de s-ino M. Sidlovskaja ĉefverkon de rusa literaturo:

„Princo Serebrjanij“ de TOLSTOJ

(352-paĝa, grandformata libreto, kies prezo por la neabonantoj estos afrankite Sm. 1,60). Literat. konkursoj kun monpremioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Beletristiko origin. k. traduk. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako. Korespondo tutmonda (poŝtk. ilustr.).
 La abonpagon (2 rubl.=2,120 Sm.) oni sendu al „Librejo Esperanto“ (26, Tyerskaja, Moskvo, Rusujo) aŭ al aliaj Esper. librejoj, poŝtmandate, respondkupone, papermone aŭ per bankĉekoj.

Send subscription (\$1.10) through American Esperantist Company, Washington, D. C.

Printing ? ? ? ESPERANTO or ENGLISH

Have your work done by the first and best Esperanto printer in America. Clearly accented type. Skilled workmen. Modern machinery. Prices low. Workmanship careful. Material good. Letterheads for Esperanto societies and officers.

ERNEST F. DOW, W. Newton Sta., Boston, Mass.